

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 2 СЕРПНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 31 VOL. CIX FRIDAY, AUGUST 2, 2002 No. 31

Україна в жалобі: летунська катастрофа біля Львова

ЛЬВІВ. – В суботу, 27 липня, о 12 год. 45 хвилин дня, на військовому летовищі у Скнилові біля Львова, під час показових летів з нагоди 60-річчя 14-го авіяційного корпусу Військово-повітряних сил України, літак Су-27УБ, виконуючи фіґури так званого „вищого пілотажу", впав просто на глядачів, які спостерігали за цими показовими летами. Літак пілотували летуни 1-ої кляси полковник Володимир Топонар і Юрій Єгоров. В момент катастрофи вони встигли капультуватися і обидва вціліли, тим часом падіння і вибух літака спричинили смерть декількох десятків осіб, дорослих і дітей. За останніми даними, загинуло 83 особи, серед них – 19 дітей, у лікарнях Львова перебуває 71 особа, в тому числі 26 дітей.

Того ж дня, 27 липня, на місце трагедії прибув Президент України Леонід Кучма, разом з головою Верховної Ради, міністром оборони і Генеральним прокурором. Президент звільнив Віктора Стрельникова з посади командувача Військово-повітряних сил України і заборонив проведення показових летів. Президент своїм указом проголосив 29 липня Днем Жалоби в країні. Уряд негайно виділив 10 мільйонів гривень на виплату компенсацій для потерпілих сімей.

Наступного дня, 28 липня, голова спеціяльної урядової комісії для розслідування причин цієї катастрофи Євген Марчук заявив у Львові, що однією з найголовніших причин фатальної аварії є „халатність", тобто недбалість командування Військово-повітряних сил України. Згідно з першими

(Закінчення на стор. 3)



Під час показових летів у Львові літак Су-27УБ впав на глядачів.
Фото: AP Worldwide

Американські гірники виграли двобій зі смертю

Останніми місяцями в шахтах України сталося декілька аварій, наслідком яких були жертви серед гірників. У США 24 липня трапилося таке ж нещастя – девять гірників потрапили в пастку, але після 77-годинних намагань їх було врятовано. Ґубернатор стейту Пенсильванії Марк Швайкер підкреслив, що в першу чергу рятунок гірників у Кюкріку, Па., треба завдячувати існуванні в США Національної програми для вишколення рятувальників у випадках подібних катастроф. Їх допомога була одним з найважливіших чинників у врятуванні гірників. Брак подібної програми дався взнаки під час шахтарських аварій в Україні.

КЮКРІК, Па. – Тріюмфом завершились в неділю, 28 липня, сповнені драматизму рятувальні роботи у Пенсильванії, де впродовж трьох днів в шахті, яку залила вода, перебували дев'ятеро гірників. Спостерігачі, що зібралися біля шахти, оплесками зустріли появу врятованих, яких по одному діставали на поверхню у вузьких аварійних контейнерах з глибини 240 стіп.

Гірники потрапили у пастку вечором у середу, 24 липня, по тому, як випадково зруйнували перегородку, що відокремлювала старий забій, затоплений водою. Рятувальні роботи почалися негайно після того, як було стверджено, що гірники знайшлися в скрутному становищі глибоко під землею.

(Закінчення на стор. 4)

Сум, розгубленість, шукання відповідей...

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. –В ці дні преса України сповнена непідробного суму з приводу трагедії у Скнилові коло Львова. На устах коментаторів – одне запитання: чому це лихо мусіло статися? Різні автори дають різні відповіді. Одні схильні узагальнювати й абсолютизувати причини, які у мирний час привели до смерти понад вісімдесяти осіб, інші хочуть вірити, що ця летунська аварія – цілком випадкова і її могло й не статися. Однак жодні пояснення вже не змінять факту, не повернуть до життя загиблих дорослих і дітей.

В центрі уваги публікацій закономірно опиняються люди, які були не просто свідками цієї страшної події, але помітили щось таке, що може допомогти у з'ясуванні справжніх причин і обставин катастрофи.

Наприклад, очевидець події Ярослав Янчак, координатор західнього реґіону Секції природознавства і техніки НАН України і голова Галицького авіяційного-технічного товариства, яке організувало виставку летунських моделів в рамках летунського показу у Скнилові, засвідчує, що , на його думку, двигуни СУ-27 відмовили саме у той час, коли пілоти для здійснення фіґури вищого пілотажу спустилися надто близько до землі.

Інтернет-газета **„Українська правда"** повідомила про катастрофу, як її бачив своїми очима 18-річний Богдан Хупало. Він якраз позував перед фотоапаратом в руках свого товариша, як раптом побачив, що літак вже мчить по землі просто на нього. Богдан швидко впав на землю – і це врятувало йому життя. „Серед тих, хто не нагнувся, серед живих не залишилося нікого – всіх їх скосило, як траву", – розповідає він.

Хочеться думати, що „Українська правда" перебільшує, коли пише, нібито „країна не здригнулася", бо, мовляв, „звикла до недільних повідомлень про нові жертви на шахтах". У хвилини біди першим здригається людське серце, а вже потім, пізніше, наступає осмислена реакція на подію. Газета нарікає, що люди не бігли наввипередки до донорських центрів, щоб здати кров для поранених, проте тут справа не в байдужості, а в загальному недолікові української дійсности – в невмінні добре організувати практичну справу. Все ще діє стара психологія – чекати вказівок зверху. Тому якраз львівські військові почали першими здавати кров. Але ось радіо і телебачення спрацювало в дусі радянських звичок– лише увечорі в неділю, за чимало годин після трагедії, вони передали вістки про трагедію. Не знали, як бути... Отож суспільство, як завжди в подібних випадках, не байдуже, а знічене, розгублене.

На думку провідника Соціялістичної партії Олександра Мороза, трагедію у Скнилові треба розглядати у політичному аспекті, оскільки винна не одна конкретна людина, а вся система влади, яка дбає виключно про власні інтереси, а тим часом витворюється „закономірність трагедій: загораються шахти, падають літаки, гинуть сотні людей".

Перебуваючи в ці дні у Львові, голова партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко додала до загального настрою зайву краплю неґативної статистики, повідомивши, що „населення України зменшується на дві тисячі осіб щоденно".

Парляментська фракція „Наша Україна", бльок Юлії Тимошенко, соціялісти і комуністи виступили зі спільною заявою з приводу трагедії під

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Українські партії узгоджено виступлять проти Л. Кучми

КИЇВ. – Українські опозиційні сили підписали домовленість про спільні дії за усунення Президента Леоніда Кучми. Керівники чотирьох українських політичних сил – соціялістів, комуністів, „Нашої України" і бльоку Юлії Тимошенко погодилися організувати масові демонстрації на підтримку вимог усунення Л. Кучми. Про це 25 липня повідомив перший секретар Соціялістичної партії Йосиф Вінський. Керівники чотирьох партій мають здійснювати поїздки країною, аби підготувати акції протесту, заплановані на осінь (умовно 16 вересня). Він підкреслив, що мова йде про остаточний документ, а не про декларацію, однак відмовився деталізувати інформацію. На початку тижня з критикою дій влади виступила „Наша Україна", звинувативши її у намірі фальсифікувати президентські вибори 2004 року. Провідник Комуністичної партії Петро Симоненко закликав активно домагатися передчасного звільнення Л. Кучми. Раніше про намір організувати восени вуличні виступи проти Президента оголосив бльок Ю. Тимошенко.

Генеральна прокуратура нібито знає, хто вбив І.Александрова

КИЇВ. – Після того, як дружина і син убитого президента телекомпанії „ТОР" І. Александрова 26 липня у відкритому листі-зверненні до громадськости звинуватили слідство в приховуванні вбивць тележурналіста, Генеральний прокурор України Святослав Піскун на прес-конференції 29 липня повідомив, що Генеральній прокуратурі відомі замовники вбивства журналіста Ігоря Александрова. „У нас є прізвища, ім'я та по-батькові замовників злочину і навіть їхні фотографії", сказав С.Піскун. Він додав, що цих осіб вже розшукують. І. Александров помер 7 липня 2001 року в лікарні після того, як невідомі жорстоко побили його біля входу в телекомпанію. В убивстві І.Александрова звинувачувався Юрій Вередюк, який помер 19 липня, за висновками лікарів, від серцевої недостатности, хоча парляментська комісія з розслідування вбивства журналіста висловила сумніви в його провині. 17 травня суд у Слов'янську ухвалив виправдальний вирок звинуваченому Ю.Вередюкові за недоведеністю його участи у скоєнні злочину і постановив звільнити його з-під варти в залі судового засідання.

НКВС вчинив масакру у Жовкві не раніше, ніж у 1946 році

ЛЬВІВ. – Масові поховання жертв НКВС у Жовкві на Львівщині може бути датовано не раніше, ніж 1946 роком, – повідомили 23 липня експерти товариства „Меморіял", що займаються ексгумацією. Поховання в підвалі монастиря Різдва Христового у Жовкві було виявлено випадково під час ремонтних робіт. Близько 200 людських останків, із них 70 – дитячих, було поховано в три яруси під товстою цементною підлогою келій. Як повідомив голова львівського товариства „Меморіял" Євген Гринів, в кишенях одягу людей було знайдено радянські копійки, датовані 1946-им роком. Точну дату поховання може визначити тільки детальна експертиза. Утім, за словами Є. Гринева, масові розстріли в монастирі скоріше за все було здійснено 1947 року, бо саме тоді в його приміщенні базувалося районне управління НКВС. Місцеве управління СБУ погодилося допомогти в пошуку інформації про масове поховання. Є. Гринів підкреслює, що можливості з'ясувати істину є дуже невеликими, оскільки відповідні матеріяли про такі дії НКВС свого часу було вивезено в Москву і доступу до них немає.

Компартія покладає на владу вину за трагедію у Львові

КИЇВ. – Катастрофа 27 липня у Львові, як і трагедія у Броварах, випадок з російським літаком над Чорним морем, інші подібні події, „є закономірним результатом політики у справі забезпечення національної безпеки і оборони, яку проводили і проводять уряд, найвище політичне керівництво України на чолі з Президентами Леонідом Кравчуком і Леонідом Кучмою", – йдеться у заяві президії Центрального комітету Комуністичної партії України. Як стверджується далі, „хаотичне скорочення Збройних Сил без відповідного вирішення пов'язаних з цим соціяльних та інших гострих проблем, поспішна одностороння відмова від ядерної зброї без забезпечення надійних ґарантій обороноздатности країни, фактичне зруйнування наявних в Україні сеґментів оборонно-промислового комплексу – все це дії, що межують з державним злочином". У заяві звертається увага на проблеми Збройних Сил: недофінансування (менше 50 відсотків виділених бюджетом коштів), проблеми технічного оснащення армії, недостатнього вишколу військових у навчальних закладах та інше. „А тим часом Україну силоміць втягують до НАТО, що накладе на нашу країну, наших співвітчизників додатковий, непосильний фінансовий тягар, який взагалі унеможливить вирішення нагальних соціяльних проблем захисників Вітчизни", - переконані у КПУ. Компартія вимагає докорінно змінити ставлення до забезпечення обороноздатности і безпеки країни, передусім до фінансування потреб Збройних Сил; переглянути деформовану структуру військової організації, яка все більше набуває ознак каральної системи поліцейської держави; прискорити прийняття законодавчих актів стосовно демократичної цивільної контролі над військовою організацією держави".

Кримські татари в Узбекистані домагаються українського громадянства

СИМФЕРОПОЛЬ. – Представництво Меджлісу кримськотатарського народу в Середній Азії поновлює кампанію щодо отримання громадянства України депортованими кримськими татарами, які мешкають в Узбекистані, повідомила 29 липня прес-служба Меджлісу. За їхніми даними, 96 відсотків із близько 200 тисяч кримських татар, які мешкають в Узбекистані, готові повернутись до Криму, якщо будуть створені сприятливі умови. Як повідомили у Меджлісі, його представник в Узбекистані Алі Хамзин зустрівся у Ташкенті з українським послом Анатолієм Касьяненком і заручився його підтримкою у кампанії Меджлісу за подовження дії Указу Президента Узбекистану від 31 липня 1998 року „Про тимчасовий порядок реєстрації виходу з громадянства Республіки Узбекистан депортованих осіб, а також їхніх дітей і онуків".

Громадськість Івано-Франківщини протестує проти святкування в Україні 350-річчя Переяславської ради

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – У листі на ім'я Президента Леоніда Кучми, голови Верховної Ради Володимира Литвина, прем'єр-міністра Анатолія Кінаха правоцентристські політичні партії та громадські організації Прикарпаття 25 липня заявили протест з приводу офіційного святкування в Україні 350-річчя Переяславської ради 1654 року, визначеного указом Президента Леоніда Кучми від 13 березня. Лист підписали провідники івано-франківських організацій Конґресу українських націоналістів, Народного Руху України, Союзу українок, Спілки офіцерів України, УРП „Собор", Демократичної партії України, профспілок Прикарпаття, Галицького братства дивізії „Галичина" та інші. Вони вважають це святкування проявом політики „деукраїнізації тими політичними силами, які вороже сприймають незалежність нашої держави". Автори листа переконані, що відзначати цю подію можуть ті, яким „українська незалежність – як кістка в горлі", і які ще досі „марять про реанімацію СРСР, люто воюють проти всього українського".

Київ – Пекін: перспективи співпраці

КИЇВ. – 30 липня місто відвідала офіційна делеґація столиці Китаю – Пекіну. Під час зустрічі у Київській міській державній адміністрації заступник голови Валерій Кір'ян наголосив, що Київ зацікавлений у створенні на території української столиці спільних українсько-китайських підприємств з випуску різних видів продукції. Такі підприємства у майбутньому могли б розміщуватися на військово-промислових заводах України, які зараз не використовуються за призначенням. Він також зазначив, що місто зацікавлене у виробництві власних якісних комп'ютерів і кондиціонерів, налагодженні технопарків. „Ми зацікавлені як у прямих торговельних взаєминах, так і у створенні спільних підприємств на взаємовигідних умовах", - сказав В. Кір'ян. Керівник пекінської делеґації, віце-мер Пекіна Чжан Хунсян висловила сподівання, що Київ візьме активну участь у будівництві спортивних комплексів Олімпіяди-2008 у Пекіні.

Ще одна громадська правозахисна організація

ЕВПАТОРІЯ. – У цьому кримському місті створено громадську правозахисну організацію „Наша Евпаторія", яка поставила собі за мету відстоювати інтереси україномовного населення. Як повідомив 26 липня журналістам один з керівників організації Едуард Леонов, на сьогодні „Наша Евпаторія" нараховує близько 70 членів. Необхідність створення руху організатори пояснюють тим, що, на їхню думку, органи виконавчої влади міста перейшли від політики саботування розвитку української державности до відкритої боротьби проти всього українського. Міське управління культури відмовилося передати українській громаді центральну міську бібліотеку та недобудоване крило однієї із шкіл, для організації в них українського культурно-спортивного центру та школи з українською мовою навчання. А начальник управління культури заявила, що в бібліотеці буде створено російський культурний центр, що, на думку правозахисників, спрямоване на розпалювання національної ворожнечі. У плянах „Нашої Евпаторії" – провести пікетування будинків міліції та прокуратури міста та встановити громадську контролю за об'єктами української культури що, як вважають в організації, страждають від адміністративного свавілля.

Діячі культури занепокоєні долею Софії Київської

КИЇВ. – Низка провідних діячів культури України висловлює серйозне занепокоєння долею національного заповідника „Софія Київська", внесеного до списку світової спадщини ЮНЕСКО. У листі від 25 липня, підписаному кількома архітекторами, академіками, професорами вищих навчальних закладів та парляментарями, висловлюється стурбованість підземним та наземним будівництвом, яке, на їхню думку, піддає ризику заповідні споруди. Автори листа називають зокрема двоповерховий підземний „паркінг" і потужний „фітнес-центр" з басейном, який зараз будується. Вони певні, що будівництво вже привело до порушення гідрологічного режиму – за їхніми словами, почав сідати ґрунт, на стінах споруд та монастирського муру з'явилися небезпечні тріщини, осипаються смальти головних мозаїк собору. Керівник комісії Верховної Ради з питань культури і духовности Лесь Танюк сказав, що комісія звернулася до прокуратури з проханням розслідувати те, що, за його словами, є низкою правопорушень.

Україна плянує експортувати 8 млн. тонн зерна

КИЇВ. – Цього року в Україні плянують зібрати не менш як 32 млн. тонн зерна, 25 відсотків якого буде експортовано, повідомив віцепрем`єр-міністер Леонід Козаченко 26 липня на всеукраїнській нараді з питань організації жнив та реалізації врожаю зернових. За його словами, в Европі злякалися напливу українського зерна, а тому стараються відгородитися від нього, але Україна не відмовиться від европейського ринку зерна і плянує цього року експортувати його не менш ніж 2 млн. тонн, хоча минулого року продала майже 3 млн. тонн. Л. Козаченко підкреслив, що уряд не радить мати справу з комерційними структурами, які за готівку скуповують зерно відразу ж біля портових елеваторів. За його словами, в більшості випадків ці структури проводять кошти через фірми-одноденки, не сплачуючи податку на додану вартість і порушуючи законодавство.

За повідомленнями інформаційних агентств



Жінка біля моргу у Львові чекає на передання загиблих родинам для поховання.



Поховання загиблих членів родини Онищаків в селі Семенівці, Пустомитівського району Львівської области.



На похованні родини Михайлівих (Андрій – 32 роки, дружина Наталя – 31 рік, діти Наталя – 8 років і Андріяна – 4 роки) у Львові 30 липня.

Україна в жалобі...

(Закінчення зі стор. 1)

висновками Генеральної прокуратури, причиною катастрофи стали поважні прорахунки в організації показових летів.

28 липня Президент Л. Кучма також звільнив з посади начальника Генерального штабу Збройних сил України генерал-полковника Петра Шуляка, який на день катастрофи виконував обов'язки міністра оборони. Міністер оборони Володимир Шкідченко подав на ім'я Президента прохання про свою відставку. У поданому рапорті міністер визнав, що не спромігся запевнити безпеку громадян у мирний час і що він несе особисту відповідальність за те, що сталося. Покищо немає інформацій щодо того, чи Президент прийняв відставку міністра оборони. Колишній начальник летунства 8-ої танкової армії полковник Олег Антипов вважає, що катастрофа у Скнилові свідчить про „системний розвал Військово-повітряних сил України".

За фактом трагічної аварії у Скнилові Генеральна прокуратура 29 липня порушила кримінальну справу і затримала генерал-полковника В. Стрельникова, командира 14-го авіяційного корпусу генерал-лейтенанта Сергія Онищенка, його заступника генерал-майора А. Третьякова та помічника керівника показових летів підполковника Ю. Яцюка. Крім того, кримінальну справу порушено проти обох летунів, які пілотували С-27, – В. Топонара та Ю. Єгорова. Покищо обидва вони перебувають у лікарні. Під час першого допитування вони ствердили, що і поле під маршрутом показових летів, і розміщення глядачів були іншими, ніж ті, що їх попередньо визначав плян летів, і тому вони нібито були змушені змінити маршрут літака вже під час лету. Крім того, летуни стверджують, що паливні баки літака містили надлишок пального, і що це взагалі був не той літак, на якому вони тренувалися раніше.

У понеділок, 29 липня, у Львові, на Янівському, Сихівському і Голосківському цвинтарях було поховано 45 жертв летунської катастрофи у Скнилові. Того ж дня на місці загибелі 83 осіб у Скнилові відбулася Панахида, на якій були присутні понад 1000 учасників, в тому числі представники львівської обласної і міської влади. Під час Панахиди виступили депутати Верховної Ради Тарас Чорновіл і Ярослав Кендзьор.

У представництві Міністерства закордонних справ України у Львові відкрито Жалобну книгу, у якій висловлюють співчуття Україні представники дипломатичного корпусу, акредитованого у Львові. Такі ж книги відкрито у всіх дипломатичних місях України за кордоном.

Міністер закородонних справ України Анатолій Зленко висловив вдячність керівникові зовнішньополітичного департаменту Еспанії Ані Паласіо та міністрові охорони здоров'я цієї країни Ані Марії Пастор за співчуття і гуманітарну допомогу, котра надійшла до Львова 29 липня.

За матеріялами ЗМІ



Хлопчик, поранений 27 липня на летовищі.

Сум, розгубленість...

(Закінчення зі стор. 1)

Львовом. Автори звернення по-своєму відповідають на запитання, чому „ланцюг трагедій став страшною реальністю нашого повсякденного життя" – тому що кожного разу знаходять для покарання „крайнього", замість того, щоб зробити висновки на державному рівні.

Версії про причини нещастя на летовищі у Скнилові висувають і за кордоном. Наприклад, німецька газета **„Нойе Оснабрукер Цайтунг"** пише, що в Україні, за умови більшої відповідальности влади, повинні були взяти до уваги подібний випадок на німецькому військовому летовищі в Рамштайні у 1988 році, коли під час показових летів зударилися три літаки і один з них впав на глядачів. Німецький уряд тоді негайно запровадив суворі заходи безпеки для летунських показів, однак, як видно, німецького досвіду Україна не перейняла.

Американська газета **„Бостон глоб"** висловлює побоювання, що відсутність належної дисципліни у Збройних силах України може привабити різні терористичні групи, які будь-які суспільні непорядки, особливо у війську, використовують у своїх цілях.

Різні середовища в Україні збирають пожертви для допомоги родинам постраждалих у Скнилові. Як і в усіх попередніх нещастях, до збірок активно стали українські громади поза Україною, про що свідчать звернення різних громадських організацій в цьому числі „Свободи" (див. ст. 3, 8).

Все ж крізь сум і сльози проступають і стають все виразнішими почуття й акції громадянської солідарности перед лицем горя. У неділю, 4 серпня, – на дев'ятий день після трагедії, відбудуться поминальні молитви в усіх греко-католицьких храмах Львова. Одне з Богослужінь, у Архикатедральному соборі святого Юра, очолить Блаженніший Любомир Кардинал Гузар. Міська влада також підтримала пропозицію Владики Любомира провести на сороковий день після катастрофи спільний Молебень представників усіх релігійних конфесій у Львові.

П. Ч.



Величезна куля вогню піднялася над летовищем, коли винищувач Су-27Б упав на глядачів. *Фото УНІАН*

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ



Звертаємося до української громади!

В зв'язку з летунською аварією, яка сталася у Львові 27 липня і спричинила непоправне горе для десятків родин, Головний Уряд УНСоюзу висловлює глибокі співчуття кожній з них та Україні в цілому. Просимо всю нашу союзову громаду відгукнутися на цю трагедію і скласти пожертви для допомоги сім'ям загиблих і поранених.

Адреса Української Національної Фундації УНСоюзу:

Ukrainian National Foundation c/o UNA;
2200 Route 10; PO Box 280;
Parsippanny NJ 07054.

Tel:(973) 292-9800. Fax:(973) 292-0900

Стефан Качарай,
предсідник Українського Народного Союзу

(Ці пожертви можна відтягати від податків.)

Іван Павло II в Канаді – Ґватемалі – Мехіко



Іван Павло II в Канаді. Під час відправи йому допомагали в пересуванні площею помічники, серед яких була дівчина в українському народному одязі. *Фото: AP Worldwide.*

ТОРОНТО. – Святий Отець Іван Павло II 28 липня, в останній день візити до Канади, провів у Торонто відправу просто неба, у якій взяло участь до одного мільйона осіб. Промовляючи 27 липня перед сотнями тисяч вірних, він зазначив, що напади 11 вересня на США показали світові обличчя зла, протидіяти якому слід будівництвом цивілізації миру та любови. Папа закликав вірних не втрачати довіри до Церкви через останні скандали довкола сексуальних розбещень дітей і висловив жаль і сором за діяння деяких священиків. Водночас Іван Павло II наголосив, що переважна більшість служителів Церкви мають лише одне бажання – робити добро.

Це перший публічний коментар Папи після того, як у січні цього року в Сполучених Штатах розгорівся скандал навколо сексуального розбещення дітей священиками. Попри важливість такого кроку, деякі захисники жертв насилля незадоволені. Вони нарікають на нерішучість Папи, адже під час виступу він не сказав ні слова про серйозні прорахунки церковного керівництва і про те, як Церква повинна дбати про захист дітей. У відповідь звучить арґумент, що Папа мав на меті вселити надію молодих католиків у Церкву, а не дискутувати болючі внутрішні справи. Приїхавши до Канади 23 липня, 82-річний понтифік, стан здоров'я якого є слабким, впродовж більшої частини візити відпочивав.

29 липня Папа прибув до Ґватемали, де під час бурхливої зустрічі римського Понтифіка привітали тисячі вірних. Того ж дня Папа Іван Павло II провів Службу Божу під відкритим небом і оголосив ім'я першого католицького святого в Центральній Америці. Декілька президентів з країн Центральної Америки були присутні під час прибуття Папи. Очікується, що до ліку святих буде зарахований іспанський місіонер XVII століття Педро де Сан Хосе Бетанкур.

Подорож Папи до Ґватемали є частиною зусиль Ватикану, спрямованих на протистояння процесові втрати вірних на користь протестансько-євангелістських сект, а також для підтримки Католицької Церкви, яка протягом довшого часу мала ск ладні стосунки з політичними провідниками Ґватемали. Єпископи та священники були серед відкритих критиків порушень прав людини військовими під час жорстокої громадянської війни, що тривала 36 років.

30 липня Іван Павло II відбув у Мехіко, де канонізовав Хуана Дієґо – місцевого жителя, якому в XVI столітті постало видіння Пречистої Діви Марії.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Люди на пляжі рятували китів

БОСТОН. – Морським фахівцям та сотням добровольців на сході США вдалося 29 липня врятувати майже повністю групу із п'ятдесяти п'яти китів виду „ґрінда звичайна", які опинилися на березі під час відпливу. Люди, які в той час відпочивали на мисі Код, у штаті Масачусетс, приєдналися до рятувальної команди і допомагали покривати китів мокрими рушниками, а також виливали на них відра води, щоб запобігти перегріву. Дев'ять тварин загинуло, проте сорок шість було безпечно переправлено до глибоких вод. Втім, біологи висловлюють побоювання, що деякі з китів втратили орієнтацію в просторі і можуть знову втрапити на мілину.

Ціль законопроєкту – боротися з фальсифікацією звітности підприємств

ВАШІНҐТОН. – Внаслідок цілої низки недавніх скандалів навколо таких фірм, як „Енрон", ВорлдКом", „АОЛ", „Адельфія" та інших, менаджери яких вдавалися до бухгальтерських маніпуляцій або приховували справжні обсяги боргів, американська економіка зазнала відчутної шкоди. Конґрес 26 липня майже одноголосно ухвалив законопроєкт про корпоративну відповідальність, спрямований на боротьбу з фальсифікацією звітності підприємств. Законопроєкт передбачає суворі покарання за фальсифікацію бухгальтерської звітності компаній. Він дозволить зміцнити незалежність фірм, які перевіряють публічні компанії, збільшити прозорість фінансових операцій. Крім того, пропонується створити спеціяльну комісію для контролі за діяльністю авдиторських фірм. Президент Джордж Буш висловив переконання, що новий закон ефективно захищатиме інтереси інвесторів, і підписав його 30 липня.

Катастрофа поїзду біля Вашінґтону

ВАШІНҐТОН. – Неподалік від Вашінґтону 29 липня сталася залізнична катастрофа. 90 осіб поранені, шестеро з них – у критичному стані. Пасажирський поїзд, який прямував із Чикаго у Вашінґтон, зійшов із рейок і 11 із 13 вагонів перекинулись. Причини катастрофи з'ясовуються. На думку фахівців, можливою причиною катастрофи стали перегріті цього спекотного дня рейки.

Безвідповідальний заклик ООН

КАБУЛ, Афганістан. – Правозахисна організація „Міжнародна амнестія" вважає безвідповідальним заклик Організації Об'єднаних Націй до якнайшвидшого повернення всіх біженців до Афганістану. Згідно з найновішими даними від 26 липня, гуманітарні організації не дають ради з потоком людей, – відзначають правозахисники. Щодня в країну прибувають вісім тисяч осіб – Афганістан виходить на перше місце у світі за кількістю переміщених осіб. Влада просто не в силах розмістити біженців і забезпечити їх усім необхідним. Становище ускладнюється міжусобними сутичками, що спалахують у різних районах Афганістану. За даними ООН, тільки з березня цього року в країну повернулися мільйон двісті п'ятдесят тисяч афганців, переважно – зі сусіднього Пакистану.

З. Мусаві не визнав себе винним

РИЧМОНД, Ва. – Закаріяс Мусаві, якого американська влада звинувачує у тероризмі, змінив свідчення і тепер стверджує свою невинність. Кілька днів тому, під час попередніх слухань у суді штату Вірджінія, З. Мусаві визнав, що є членом „Аль-Кайди" і причетний до терористичних акцій у США 11 вересня. За всіма цими пунктами звинувачення З. Мусаві загрожує страта. Суддя, роз'яснивши звинувачуваному його становище, дала йому тиждень на міркування. 26 липня З. Мусаві, який сам веде свій захист, відмовився від колишніх свідчень. Судові слухання у справі 34-річного громадянина Франції почнуться восени. З. Мусаві був арештований у США за місяць до терористичних актів у Нью-Йорку й Вашінґтоні. Він проходив навчання в летунських школах в Оклагомі й Мінесоті і викликав підозру тим, що вимагав, аби його вчили виключно на тренажері „Боїнґа-747".

В Індії – новий президент

КАЛЬКУТА, Індія. – В Індії 25 липня склав присягу новий президент – Абдул Калам. Його було обрано 23 липня на засіданні колеґії виборців, яка формується вищими законодавчими органами країни та всіх її штатів. Згідно з Конституцією, президент, повноваження якого здебільшого носять представницький характер, обирається на п'ять років. Він призначає прем'єр-міністра країни. 70-літній мусулманин Абдул Калам – конструктор індійської ракетної зброї.

Конгресмени вирішили позбутися корумпованого колеґи

ВАШІНҐТОН. – Один з представників демократичної партії у Палаті Представників Конґресу, Джеймс Трафікант, став другим з черги за 140 років конгресменом, якого позбавили повноважень. Останній такий випадок стався під час американської Громадянської війни. У квітні Федеральний суд визнав Дж. Трафіканта винним у хабарництві, рекеті і ухилянні від сплати податків. Він виступив у Конґресі і наголосив на тому, що став жертвою урядової помсти. Однак після того виступу Палата Представників практично одноголосно – за одним виключенням – проголосувала за випровадження Джеймса Трафіканта з Палати. Джеймс Трафікант відомий своїми дивакуватими поглядами, яскравою мовою.

За матеріялами ЗМІ

Американські...

(Закінчення зі стор. 1)

У четвер, 25 липня, просвердлено отвір до місця скупчення гірників з рурою у розмірі п'ять інчів, якою впомповувано повітря, щоб не допускати підвищення води в камері перебування гірників та зрівняти тиск повітря в шахті. Крім того, з поверхні зроблено свердловини, котрими випомповувано воду зі згаданої камери.

У п'ятницю, 26 липня, під час свердління 30-інчової шахти рятунку зломалося свердло. 12 годин пізніше, пошкоджене свердло видобули з глибини та замінили. Стали свердлити другу шахту рятунку рівнобіжно з першою, але на глибині 204 стіп працю було зупинено через пошкоджену руру.

У суботу, 27 липня, в год. 10:20 перед полуднем свердло пробило стелю до камери, де знайшли прихисток гірники. До них спустили телефон, встановили контакт і дістали підтвердження, що всі дев'ять живі. Про те, чи залишились гірники в живих чи ні, не було відомо до того, як рятувальники не встановили з ними зв'язок. Постійно присутній на місці аварії губернатор стейту Пенсильванії Марк Швайкер передав усім радісну новину. Піднесенню і радості робітників-рятувальників, родин гірників, присутніх спостерігачів, кореспондентів засобів масової інформації, а через них і цілої країни, не було кінця. Після півночі, в 1:00 год. в неділю, 28 липня, на поверхню рятувальники підняли першого гірника, а в год. 2:45 девятий і останній гірник появився на поверхні.

Цілий перебіг рятувальних робіт важко описати, але в загальному Божа чудотворна ласка, послідовність та наполегливість рбітників-рятувальників уможливили успіх. Не можна ні в якому разі применшувати у всьому процесі рятунку наполегливість гірників, які потрапили у пастку і прагнули вижити.

Врятовані розповідали про те, як вони у камері заллятій водою, притулившися один до одного, намагалися втримати бодай якесь тепло. Коли ж будь-хто з них занепадав на дусі, то всі разом підбадьорювали його. Розважали себе взаємно розповідями про рідних і друзів і плянами на майбутнє - ні на хвилину не сумніваючись, що їх врешті-решт врятують.

Х. В.-Ф.

Діє літня Школа українознавства в Гарварді

КЕМБРИДЖ, Мас. – В ці дні будинок під номером 1583 на Масачусетс-авеню пульсує студентським життям. На його дверях з'являються все нові оголошення про лекції, семінари, зустрічі, концерти – це триває чергова Літня школа українознавства Гарвардського університету (ЛШУГУ).

Цього року її програма, як завжди, цікава і насичена. Тематика курсів здатна заінтриґувати і фахівців, і аматорів, які цікавляться сучасною Україною, зокрема славістичними студіями в галузі історії, культурології, лінґвістики, а також тих, хто прагне практично оволодіти мовою. Лише за вісім тижнів кожен із трьох курсів української мови, початковий, середній і заавансований, покриває матеріял одразу двох семестрів навчання звичайної університетської програми. Студенти-мовники займаються по чотири години на день, п'ять днів на тиждень.

Цього літа студенти, крім мови, також слухають курси з історії „Україна в XX столітті", з культурології – „Образи України в західній культурі", та лінґвістики – „Україна як мовне поле бою". (Докладно ознайомитися із їх змістом можна на веб-сайті УНІГУ за адресою:www.huri.harvard.edu/husi).

Віддзеркалюючи тенденцію останніх десяти років, з часу проголошення незалежности України, виразно міжнародною є географія студентів літньої школи, яких цього літа загалом тридцять чотири. Як завжди, більшість – це американці (21 студент), решта тринадцятеро приїхали із шести інших країн: семеро з України, двоє з Польщі і по одному з Білоруси, Литви, Італії та Японії.



В університетській фонолябораторії бібліотеки Ламонт працюють студенти середнього курсу української мови, зліва : Іня Євич (США), Ада Строкон-Мілер (США), Маріюш Зайончковський (Польща), Анна Мюллер (Польща).

У рамках цікавої і насиченої культурної програми ЛШУГУ принаймні двічі на тиждень відбуваються лекції, зустрічі, дискусії та інші заходи. Студенти і громада мали нагоду зустрітися із дослідницею і виконавицею народних пісень Мар'яною Садовською, із провідними авторами з Києва Оксаною Забужко та Володимиром Дібровою, поетесою із Нью-Йорка Марією Ревакович, перекладачем і літературним критиком Віталієм Чернецьким, з послом України в Канаді Юрієм Щербаком, який говорив на тему „Україна на перехресті минулого й сучасного", мистецтвознавцем із університету Манітоби (Канада) Мирославом Шкандрієм, який виступив з лекцією „Заборонене мистецтво українського аванґарду, 1910-1935". Цього року ЛШУГУ організувала (1 серпня) перегляд кінострічки Юрія Іллєнка „Молитва за Гетьмана Мазепу", яка мала б стати фактичною, хоча й неофіційною прем'єрою фільму у Сполучених Штатах. Це перший вееликобюджетний (12 млн. гривень) повнометражний фільм, знятий українськими кінематографістами за роки незалежности. Світова прем'єра стрічки відбулася на Берлінському міжнародному кінофестивалі в лютому цього року і одразу викликала гострі контроверсії і неоднозначні відгуки критики. Міністер культури Росії Міхаїл Швидкой навіть звернувся із безпрецедентним закликом до російських кінопрокатних організацій бойкотувати „Молитву" – мовляв, у фільмі „спотворено історичні факти" і в неґативному світлі зображено царя Петра I та росіян загалом. „Молитву" має презентувати студентам літньої школи і громаді композитор Вірко Балей, який написав до нього музику. Студенти ЛШУГУ мають виняткову нагоду побачати „Молитву" перш ніж вона буде показана широкому глядачеві в Україні. Фільм приходить у кінотеатри лише у вересні.

Юрій Шевчук



Виступає Посол України в Канаді д-р Юрій Щербак.



Мар'яна Садовська виконує пісні волинського Полісся на концерті, організованому 1 липня в Гарварді літньою Школою українознавства та мистецькою групою „Яра" з Нью-Йорку.

Зростає добробут мільйонерів

КИЇВ. – Голова Державної податкової адміністрації Микола Азаров повідомив 17 липня, що за результатами 2001 року в Україні зареєстровано 160 осіб, доходи яких перевищують 1 мільйон гривень.

Минулого року кількість офіційних мільйонерів становила 62 особи. При цьому доходи більше 10 мільйонів гривень задеклярували 10 людей, а найбільшою задеклярованою сумою стали доходи на суму 40 мільйонів гривень. Але, як твердить М. Азаров, наповнення бюджету податком на доходи фізичних осіб відбулося переважно за рахунок тих, хто отримує не більше 400 гривень на місяць. „Переважно деклярувалися великі доходи від продажу акцій, нерухомого майна, дивіденди. Заробітна плата у доходах наших найбагатших громадян становить 1-3 відсотків.

Відповідно податок з основної суми доходів наші мільйонери не сплачували. Загалом податок на доходи громадян дає 25 відсотків до бюджету і минулого року становив 8.8 мільярда гривень.

УНІАН

Чи ратифікує Україна „Римський Статут"?

Українська редакція Радіо „Свобода" свою вечірню програму новин 16 липня присвятила темі, яку тепер активно обговорює світова преса – створенню Міжнародного кримінального суду. Від 1 липня він уже почав діяти в Газі, після ратифікації рішення усіма европейськими союзниками Америки. Тим часом самі США, на плечах яких лежить головний тягар боротьби з міжнародним тероризмом і миротворчі акції у багатьох країнах, вимагають, щоб ООН гарантувала для американських миротворців імунітет від будь-яких санкцій з боку Міжнародного кримінального суду. Цю вимогу европейці сприйняли відверто неприхильно – як претензію наддержави поставити себе над міжнародним правом. При цьому вони забувають, що США, за збройною і економічною силою, справді є єдиною державою, яка може брати на себе відповідальність за мир і безпеку у світі.

Але наразі нас цікавить, яку позицію щодо створення згаданого суду займає Україна, яка в липні 1998 року поставила свій підпис під Статутом Міжнародного кримінального суду (так званий Римський Статут), проте не ратифікувала цей документ. Чому? Відповідь наші читачі в якійсь мірі одержать з розмови, яку з Праги координувала Ірина Халупа, а з Києва – Юлія Жмакіна.

Отже, думка директора міжнародних програм київського Центру досліджень ім. Разумкова **Валерія Чалого**:

– Щоб Римський Статут дочекався ратифікації Україною, вона повинна внести певні зміни до своєї Конституції. Міністерства закордонних справ і юстиції подали проєкт цих змін на розгляд Адміністрації Президента. Узгоджений текст має вернутися до Конституційного суду, відтак буде поданий до парляменту. Ситуація у правовому розумінні така, що Міжнародний Кримінальний суд може вдосконалити діяльність національних органів юстиції. Адміністрація Президента каже, що Конституція не передбачає цього. Мені здається, що тут річ не в правових перешкодах, а в політичних, внутрішньополітичних позиціях...

–Тобто Україна чогось боїться?

–Запитайте це в тих, хто обстоює недоторканість різних посадових осіб...

– Хто ж гальмує ратифікацію?

Представник української Асоціяції „Міжнародна амнестія" **Наталія Дульнєва:**

– В листопаді ми з цим запитанням відвідали міністерства закордонних справ і юстиції, а також Адміністрацію Президента. І скрізь чули, що залишається тільки узгодити зміни до Конституції. Текст цих змін узгоджується від лютого...

– В чому ж полягає складність узгодження?

– Адміністрації Президента не подобається, що Римський Статут передбачає кримінальну відповідальність високих посадових осіб, в тому числі президента, тобто не надає їм імунітету. Конституційний суд України займає конструктивнішу позицію. Мовляв, тяжкі порушення закону не входять в обов'язки вищих осіб, тому в цьому випадку не може йти мова про імунітет. Однак, узгодження триває...

Серпень – місяць свят і роковин

Знову вступаємо в місяць, сама назва якого хвилює душі українців. Ось уже одинадцять років слово „серпень" пов'язується з подією особливої історичної ваги – постанням незалежної Української держави. Одинадцятий раз в Україні і в наших громадах по всьому світі відбудуться відзначення річниці Незалежности – у формі академій, наукових конференцій, парадів, святкових концертів, виступів найвідоміших державних і громадських провідників. І як кожне свято, так і це щоразу має свою моральну та естетичну атмосферу і свою логіку, які підносять усі урочисті заходи понад плином буденного життя, понад його малими і великими проблемами. Мабуть, в особливі дні релігійних свят чи важливих світських ювілеїв люди, не втрачаючи орієнтації в часі, відчувають тісніший, глибший зв'язок з історією і з вічністю, і саме цей зв'язок дає їм можливість сприймати буття з дещо вищої точки зору, з погляду непроминальних національних і загальнолюдських вартостей.

Може, Бог схотів, щоб незалежна Україна постала саме в серпні, бо ж цей місяць особливо повчальний у релігійному розумінні. Відразу 1 серпня (за старим стилем – 14) – свято Маковія, як у народі називають щорічне пошанування семи братів-мучеників Маккавеїв, їхньої матері Соломії та вчителя Елеазара. Цар-поганин обіцяв їм золоті гори, якщо вони зрадять свою віру, однак усі вони воліли прийняти смерть, ніж відмовитися від святих правд свого роду-народу. І як же цей приклад мав би присвічувати в сьогоднішній Україні, де навіть у вищому державному керівництві знаходяться чиновники, котрі не гребують неправедними способами збагачення, керуються виключно матеріяльним зиском, а не вірністю правді і вищій справедливості.

Надзвичайно велике свято приходить буквально напередодні роковин Незалежности: 19 серпня – Преображення Господнє або Спаса. За словами Митрополита-мученика Василя Липківського, чудо Преображення Христового – це єднання землі з небом. Застановімося – цієї самої землі, на якій ми живемо і яка чекає від кожного з нас душевних, інтелектуальних, духовних зусиль, спрямованих на загальне просвітлення земного життя. Господь в ті хвилини перебування на Фаворі був світлом не лише в переносному, але й у буквальному розумінні цього слова, і тому Він – Спас, тому Він – найбільша надія світу. Але для усіх нас, хто прагне до світла, мати надію – означає не просто чекати, а йти їй назустріч, всупереч усім життєвим незгодам і перешкодам.

28 серпня, через пару днів після 11-річчя Незалежности України, – Успіння Пресвятої Богородиці. І це свято своєю формою і змістом також переплелося з українською історією. Згадаймо, що ще в княжі часи в Києві, у Печерському монастирі, постала церква Успіння Пресвятої Богородиці. Церква Успіння Божої Матері здавна, від часів татаро-турецьких нападів, діє у Почаєві – на тій горі, де Божа Матір з'явилася преподобному Йову, залишивши на камені вічний слід своєї ноги. Митрополит Липківський і в образі Успіння бачив долю України і науку для неї: що після тяжкого життя вона заслужить загальної шани.

І хоч на серпень також припадає роковина початку Першої світової війни, в останню ніч цього місяця почалася й Друга світова війна, а в серпні 45-го на Гірошіму і Нагасакі впали атомові бомби, все ж не звикаймо до думки, нібито людське життя зіткане з розділених між собою світлих і темних смужечок, і так воно завжди має бути. Не мирімося з тим настроєм, що після серпневих свят життя нібито мусить увійти у своє попереднє звично-сіре русло – навчімося втримувати в душі і в розумові той заряд світлої енергії, яку ми одержуємо у святому храмі чи в громадській залі, коли прилучаємося до чогось такого, що виходить за межі буденного життя і пов'язує нас і з вчорашнім, і з майбутнім.



СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (доД. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (доД. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (доД. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про мову нашу солов'їну...

– Скажіть правду, чи багато ви чули, перебуваючи тепер у Львові, російської мови? – питають мене раз-у-раз усі знайомі, а я відповідаю правдою, що на вулицях не чула багато (може, тому, що не добре чую), зате у програмах телебачення і радіо чути її постійно.

І тут даю як приклад своє засоромлення, коли купила на подарунок відео кіностудії ім. О. Довженка з фільмом останнього року „Аве Марія", в якому грали відомі театральні актори, а оператором був Ю. Іллєнко, – і показалося, що у фільмі усі актори, за вийнятком одного, говорять російською мовою.

– А як говорить молодь у Львові?

– В моїй присутності говорили тільки українською, але це ще нічого не доказує, бо як вони говорять, коли немає нікого старшого – не відомо. Але чи не можна поставити таке саме запитання і в США? Як часто чуємо вже тут серед молодих людей розмови лише англійською мовою, та якось зовсім не реагуємо на це, не хвилюємося, ані не дивуємося, що це не є українська мова.

Пригадуються записки, таборові чи шкільні газетки та інші самостійні писання сьогоднішньої нашої молоді українського походження – у їхні тексти щораз більше вкрадається дивовижних слів, химерна будова речень та вельми приблизна ортографія. То чому ж дивує нас та до глибини серця тривожить таке саме слабке знання української мови в Україні?

Скажуть читачі: так, але там батьківщина, а тут – чужина. Але на цій чужині виховуються щораз нові покоління української провідної верстви, української інтелігенції, передових фахівців у різних ділянках, і все це відбувається у більшості на чужій мові.

Ось саме недавно появилося у нашій „Свободі" звітування про наукову конференцію „Мова та ідентичність", що відбулася у Торонто. На жаль, ця справді високопрофесійна конференція із фахівцями у цій ділянці дійшла до дуже сумних висновків. У її підсумках ствержено, що „українська мова і культура в Канаді зазнають величезного впливу всезагальної канадської модерної культури, а українська мова звужується ,нерідко залишаючись на рівні розмовно-побуткового вжитку переважно літніх людей".

Розуміється, дуже подібні обставини маємо і ми в американському світі. Тут, як і в канадській дійсності, даються взнаки щораз частіші т. зв. „мішані" родини, в яких з правила сильнішою є завжди американська сторона, коли йдеться про розмовну мову, не згадуючи писану. Зі здивуванням прийняли ми в редакції переслане оголошення про одну українську спортову імпрезу, в цілості написане англійською мовою, бо, мовляв, „наші молоді змагуни інакше оголошення не зрозуміють".

Ось тільки декілька прикладів із нашого сьогодення, яке, коли йдеться про вживання української мови, зовсім не виглядає у 2002 році надто весело. Бачимо, що воно ані тут, ані в Україні не є краще чи інакше. Тільки далі ідуть палкі дискусії про правопис, про вживання літери „г" чи „ґ", про подвійні літери в чужих словах та інші преважливі правописні справи, серед щораз меншої групи мовних фахівців.

О-КА

На трагедію у Львові відгукнулися найближчі сусіди України

ВАРШАВА. - Львів для поляків – місто особливе, яке вони розглядають у категоріях малих батьківщин. Якою була перша реакція поляків на нещастя у Львові і як коментують цю трагічну подію у Польщі?

На сторінці міністра закордонних справ Польщі Влодзімєжа Цімошевіча на головному місці миттєво, як лише стало відомо про трагедію, з'явився лист співчуття і підтримки до українців, адресований, як заведено в дипломатичному протоколі, Анатолію Зленкові. Уже чотири дні цей лист стоїть під першим номером усіх, вміщених на сторінці новин від міністра закордонних справ. Подібного не було з часу подій одинадцятого вересня. (Головна рубрика міністра поновлюється, як правило, щодня).Отже, можна говорити про велику вагу, яку в Польщі надають трагедії у Львові. Більше того, ще в день катастрофи до дипломатичних представництв України в Польщі звернулося багато фірм, окремих людей з пропозицією надати допомогу Львову, яку лише потрібно.

У Польщі не перестають говорити і писати про цю трагедію. Навіть випадкові люди на вулиці, зачувши українську мову, висловлюють співчуття. Стриманими є коментарі в пресі, бо знаємо, що скорбота, жалоба має свій неписаний етикет.

Поляки звикли зважати на такі речі – у дні жалоби не говорять голосно і не роблять екстравагантних заяв. І все ж у дуже делікатний спосіб польські коментатори натякають на певні моменти трагедії, про які ми самі не перестаємо думати. Мовиться про те, що якби зробити такий умовний соціяльний розтин того списку загиблих і поранених, то представники яких суспільних верств там би виявилися? Очевидно постраждали діти з бідних родин, які не мали за що виїхати на вакації і єдиною розвагою для яких у цей вихідний день стало видовище на аеродромі. Діти владоможців, нехай їх Бог береже, але вони були в той час на морях. Так само, як уся політична верхівка. Усі благополучні - відпочивали. А ті, що загинули... І цим 27 липня у Львові відрізняється від 11 вересня у Нью Йорку. Не йдеться тут про причини трагедії, а лише про потерпілих. Тому до американського посольства у Варшаві після 11 вересня несли квіти, а до українського – медикаменти.

Стосовно коментарів, то ми вже говорили тут про певний етикет, який властивий скорботі. І в рамки того етикету не цілком вкладається дещо екстравагантна поведінка деяких українських політиків. У годину жалоби треба, може витримати ту хвилину мовчання. Звинувачувати, демонструвати власні переваги – з цим мабуть, можна почекати. Принаймні кілька днів.

Ганна Стеців
Радіо „Свобода"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Листи від небайдужих

Тільки у липні до „Свободи“ надійшло 173 листи. Подаємо огляд тих, які не вдалося опулікувати повністю. **Олександер Багнівський** зі штату Індіяна пише, що прочитав у „Свободі“ за 14 червня статтю „Чому українська книжка в кризі?“ і пережив шок від того, що на 11-му році незалежности видавничі справи в Україні не поліпшуються, а стають гіршими. Прикро, що українські видавництва одне за одним припиняють працю. Автор листа вважає, що однією з причин цього є байдужість закордонних українців до української видавничої справи. Двадцять років тому О. Багнівський вже писав про це явище у „Народній волі“, але відтоді змін на краще не сталося.

Вчитель **М. Гільберг** надіслав розповідь про діяльність на користь України австралійського видавництва „Рідна мова“ і підтримку її добродіями, які жертвують кошти на нові підручники. Серед них Іван Дубіль, подружжя Марченків з Англії, О. Довбуш, д-р Юрій Сеник та інші небайдужі люди. З видавництва „Рідна мова“ теж надійшла від **Володимира Дейка** добірка інформаційних матеріялів, яка складається з листа М. Гільберга, відбитки надрукованої у „Вільній думці“ статті Юрія Менцинського „Рідна мова не загине!“, інтерв'ю заступника державного секретаря з освіти і науки України Григорія Науменка Всесвітній службі радіо „Україна“ і заклику до пожертв на видання українських підручників.

Іван Ільків з Нью-Джерзі написав про зустріч громади церкви св. Стефана у Томс Рівер з о. Василем Говерою з Казахстану, що відбулася 12 травня. На будову Української католицької церкви в Караганді зробили пожертви Українсько-американський клюб, подружжя Дзерів, Гупаловських, Ганусеїв, Грицаків, Палюґ, Бортників, Маруся Волошин, о. Дубицький та ряд інших.

З Нью-Йорку написала **Дарія Текуча** про випуск учнів Школи українознавства Осередку СУМ (директор Ліна Данчук), що відбувся 15 червня.

Дарія Кузик з Нью-Джерзі переслала відбиток публікації польського „Nowego dziennika“ про спробу нелеґально вивезти з України до США групу дітей під виглядом церковного хору.

Ф. Габелко з Австралії надіслав статтю „Чорний вівторок“ – подія всеукраїнського значення“ – про події у Києві в день похорону Патріярха всієї Руси-України Володимира 18 липня 1995 року, а також заяву громадського комітету протесту проти відзначення річниці Переяславської угоди, до якого увійшли представники українських військових організацій і козацтва Австралії.

Добірка інформаційних матеріялів про діяльність Київської міської ОУН надійшла від її пресової служби.

Люба Мичковська, Ольга Дем'янчук, Іванка Шкарупа, членки 33-го відділу СУА з Парми, Огайо дякують редакторові Ользі Кузьмович за її фейлетон „Про нас, що „застигли“, зокрема за критичне зауваження на адресу директора Львівської наукової бібілотеки Лідії Крушельницької за нечемний докір на адресу діяспори, а також радять довести їхній відгук до самої Л. Крушельницької у Львові.

Осип Панчишин з Чикаго написав спогади про діяльність Об'єднання українських жінок у Венесуелі у 1950-ті роки.

Федір Бабак зі штату Вашінґтон надіслав до редакції касету зі записами власних пісень. Він має надію, що знайде спонзора для їх поширення в громаді. Телефон автора – (509) 246-0862.

Б. Корсун з Джексону, Н.Й., надіслав два вірші, один з яких закінчується рядками:

Боже великий, єдиний,
Що українці мають робити,
Щоб після вікової неволі
Могли своїм розумом жити?

Візьміть участь у акції „Дар життя“

З ініціятиви „Ротарійського клюбу“ й „Фундації волі“ впродовж п'яти років діє українське відділення „Дар Життя“, яке допомагає в Україні безнадійно хворим на серце дітям до 18 років. Таких в Україні начисляється більше 50 тисяч за останні роки оплатила понад 450 операцій смертельно хворих дітей з України, які сьогодні живуть і розвиваються. Щоб обминути коштовні подорожі і шпитальні оплати, Фундація допомогла з влаштуванням медичного устаткування в Київському шпиталі, в якому вже три роки українські лікарі проводять складні операції, що знизило оплату із 5 тисяч долярів в Америці до 680 дол. в Україні.

Щоб поширити круг лікування власними силами, Фундація не має фінансових засобів, тому управа Фундації звертається до нашої спільноти зі закликом про допомогу. За пожертву 680 дол. чи більше ви одержите світлину оперованої дитини й лист подяки від її батьків. Пожертви просимо висилати на адресу: "Ukrainian Gift of Life", P. O. Box 255, Cooper Station, New York, N.Y. 10276. Пожертви можна відтягати від державного податку.

Іван Буртик,
Кліфтон, Н. Дж.

Шановні читачі!

Просимо у своїх статтях і листах обов'язково подавати число телефону для полегшення спілкування з вами. Просимо брати до уваги, що редакція відхилятиме ті статті, які вже з'явилися в інших газетах. Ми змушені ще раз повторити відому істину, що редагування, скорочення статтей і зміна заголовків (зі збереженням змісту публікацій) є правом редакцій газет.

Редакція „Свободи“

Мій рідний край, мій гострий біль...

Це пише до „Свободи” українка-пенсіонерка, в минулому – інженер-викладач швейної школи. Сім років тому я була змушена залишити Україну, бо дійшло до того, що по 8-9 місяців не діставала ні копійки платні.

Тепер я живу в Америці, але з думки і з душі не виходить Україна. На превеликий жаль, там ще нічого не змінилося до кращого, особливо в селах. Минулого року я відвідала мій рідний край, Буковину, і серце стискалося від болю – люди живуть у постійному безгрошів'ї, пенсіонери, одинокі, хворі не вилазять зі злиднів. Таке враження, ніби якась нечиста сила хоче довести український народ до божевілля.

В кожнім разі, влада живе своїм життям, а народ – своїм, між ними нема ні порозуміння, ні зв'язку. Та це ще було б нічого, насправді ж народ боїться влади, боїться ще більше, ніж за совєтів. Президентські вибори, до парляменту – це не демократія, а фікція, бо людям наказують, за кого вони мають голосувати. Людьми маніпулюють у такій мірі, що вони перестають розуміти, до кого мають належати.

У нас на Чернівеччині велике живо з цього затуманення мізків збирає УПЦ Московського патріярхату, відверто підбурюючи населення проти „українських націоналістів”.

Не кажу, що в Україні нема чесних, відповідальних політиків. Є, вони заступаються за народ, але їхні голоси не мають впливу на дійсність. Що вже більше говорити, коли суспільство не спромоглося зробити належних висновків з брутально антидемократичних розмов у кабінеті Президента Кучми, записаних майором Миколою Мельниченком. Через „Свободу” хочу подякувати Миколі, бо коли б не він, ніхто так і не дізнався б ніколи, що діється на найвищих щаблях влади. Закликаю газету і надалі не боятися правди!

Лаура Казимір,
Манаскван, Н. Дж.

До США Нестор Василенко з СССР не повернувся

Нестор Василенко у 1912 році поїхав до Америки з села Медвина Богуславського району на Київщині, щоб заробити грошей на прожиття. І це йому вдалося: невдовзі вже мав у США будинок на чотири поверхи, ресторан. Було це чи то в Нью-Йорку, чи у Філядельфії. У рідному селі на нього чекали дружина Марія з трьома синами, яких Нестор хотів бачити біля себе. У 1920 році приїхав він до вже радянської України по сім'ю. Звісно, що до Америки його не випустили, арештували і у тих стражданнях він помер. З усієї родини уцілів в Україні тільки син Нестора Яків, 1924 року народження. Тепер живуть два сини Якова Василенка, які цікавляться, що сталося з майном і доробком їхнього діда? Коли б хто знав про це, то прошу написати до мене на адресу: 6054 Lawndale Ave., Philadelphia, PA 19111. Тел.: (215) 742-5358.

Галина Бондаренко,
Філядельфія

Допоможімо потерпілим у авіокатастрофі

Трагедія, що сталася на військовому летовищі біля Львові, озвалася щирим співчуттям в українській громаді. До „Свободи" надходять звернення громадських організацій із закликом допомоги потерпілим, які ми вміщуємо.

Президія Української Американської Координаційної Ради (УАКР) вражена вісткою про страшну катастрофу під час летунського показування летів Військово-повітряних сил України, у суботу, 27 липня, недалеко Львова, у якій, за інформаціями преси, загинуло щонайменше 83 особи, а 138 осіб поранено, в тому числі – багато дітей.

Висловлюючи наш глибокий жаль і щирі співчуття потерпілим родинам, започатковуємо через Український Золотий Хрест збірку на фонд потерпілим і звертаємось зі закликом до шановного громадянства про щедрі пожертви на цю благородну справу.

Пожертви, які звільняються від податку, просимо надсилати на адресу: Золотий Хрест, 6616 West Roscoe St., Chicago, IL, 60634 з дopискою „На фонд потерпілим у летунській катастрофі".

За Президію УАКР:
Ігор Ґавдяк,
голова
Д-р Роман Барановський,
секретар

Для ліквідації наслідків трагедії, що сталася 27 липня на Скнилівському летовищі, у Львівській обласній дирекції банку „Аваль" відкрито рахунки для благодійних внесків від юридичних та фізичних осіб.

Якщо ви проживаєте за межами України і хочете надати допомогу в евро, то можете зробити це через Commerzbank AG. Дані: Swift Code: COBADEFF; Commerzbank AG, Frankfurt am Main, Deutschland.

Передати на банк „Аваль" в Україні. Дані: Correspondent Acc. #. 400886708701; JS Postal Pensionary Bank AVAL; Lviv, Ukraine. Swift Code: AVALUAUKLVI; Designated Acc.#: 29098635.

Для переказання допомоги потерпілим в доларах США слід звернутися до Bankers Trust Company. Дані: Swift Code: BKTRUS33; Banker's Trust Company, New York, USA.

Передати на банк „Аваль" в Україні. Дані: Correspondent Acc. #: 04-400-503; JS Postal Pensionary Bank AVAL, Lviv, Ukraine. Swift Code: AVALUAUKLVI; Designated Acc. #: 29098635.

Генеральне консульство України в Нью-Йорку

---

27 липня сотні українців зазнали горя втрати рідних та близьких. Під час летунського показу у Львові літак втратив контролю та впав на людей. В результаті аварії загинули 83 особи, в тому числі 23 дітей, та десятки поранено. Кілька тижнів раніше сталося ще дві трагедії: 8 липня на шахті „Україна" в Донбасі загинуло 35 шахтарів, а опісля внаслідок подібного вибуху на шахті „Ювілейна" загинуло ще 6 шахтарів.

УККА закликає українську громаду не залишатися сторонніми, а допомогти жертвам цих страшних трагедій та їхнім родинам. Просимо допомогти тим, хто постраждав в Донбасі та у Львові і надіслати пожертви на цю благородну справу. Чеки просимо виписувати на UUARC з дописокою „Lviv-Donbas Fund" і висилати ваші пожертви до канцелярії Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) на адресу: United Ukrainian American Relief Committee (UUARC), 1206 Cottman Ave, Philadelphia, PA 19111. Після завершення проєкту ЗУАДК повідомить громаду про конкретні результати та розподіл ваших пожертв.

Дякуємо за допомогу жертвам трагедій в Україні. Молімося за упокій душ померлих та допомагаймо живим пережити цей тяжкий час в їхньому житті.

За Крайову Екзекутиву УККА:
Михайло Савків, мол.,
президент
Марійка Дупляк,
екзекутивний секретар
Іван Буртик,
голова Ради оборони і допомоги українцям (РОДУ) УККА

Ще не загоєні рани шахти „Україна" на Донеччині, де загинуло 35 шахтарів, як стався трагічний випадок біля княжого городу Львова, де 27 липня під час показу вправ літаків українського летунства один із них впав на глядачів, від чого загинуло 83 особи, із того багато дітей, десятки поранених забрано до шпиталів.

Під час минулих трагедій, де б вони не сталися, ЗУАДК, як найстарша гуманітарна установа США, був в числі перших, хто надавав допомогу потерпілим не лише в Америці, але й інших країнах та континентах.

Тим разом канцелярія ЗУАДК-у у Львові вже почала виплачувати потерпілим родинам допомогу – 200 долярів на родину. Просимо робити дальші пожертви і висилати їх на адресу ЗУАДК-у із дописокою на чеках „Пожертва-Львів".

Наша адреса: United Ukrainian American Relief Committee, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111. Tel.: (215) 728-1630.

Екзекутива ЗУАДК-у

Звернення Верховного Архиєпископа УГКЦ Любомира з приводу авіокатастрофи

Український народе!

Мене глибоко засмутила звістка про трагічну аварію на Львівському летовищі, внаслідок якої загинуло та поранено велике число осіб.

Висловлюю родинам загиблих сердечне співчуття та водночас доручаю душі померлих Божій милосердній опіці.

Возношу благання до Бога і за всіх, що потерпіли в цій аварії, щоб всемилостивий Господь дарував їм своє зцілення.

Закликаю всіх вірних до молитов за померлих, страждаючих та їх родин.

У дусі християнської любові прошу відкрити свої серця та простягнути свої руки для допомоги всім потерпілим.

Благословення Господнє на Вас!

†Любомир
27 липня 2002 року

Яцек Куронь: „Спробуймо зрозуміти одне одного"

Наші публікації на дискусійну тему Цвинтаря Орлят у Львові (див. „Свободу" з 24 травня, 21 червня, 12 липня) продовжуємо статтею Яцека Куроня, яку з варшавської „Газети Виборчої" передрукував львівський щоденник „Високий замок" та інші українські газети. Я. Куронь – відомий світові борець з комуністичною системою, один із засновників і керівників „Солідарности". Він народився у Львові і там провів дитячі роки. Минулої весни міська рада Львова присвоїла йому звання Почесного громадянина міста. Україну знає і поважає, тому його думка про українсько-польське „цвинтарне" непорозуміння буде цікавою для наших читачів.

Я народився і виховувався у Львові, там жив до 10 років. Колонада Цвинтаря Орлят постійно в мене перед очима: її було видно з різних точок міста, вона домінувала над ним. Звичайно, мене виховували на культі Львівських Орлят, що не заважало мені у ранньому дитинстві приятелювати з українцями. Нашумілий перед війною польсько-український конфлікт був у Львові живий. Війна його ще більше загострила. Чого нам тоді (як зрештою, і зараз) бракувало – це усвідомлення того, що українці й поляки жили, живуть і житимуть на цих землях у спільній вітчизні. Власне, саме цей момент видається мені найважливішим для розуміння як взаємної ворожости, так і взаємної близькости.

Мій батько походив зі Заглембя Домбровського, через що дивився на польсько-українські відносини наче ззовні. У нього народилася стихійна проукраїнськість, якої я не міг навчитися від родини з боку матері, що походила власне з цих теренів. А було й так, що чоловіки моїх тіток-учительок були українцями – колишніми, бо, стаючи частиною польської інтелігенції, вони затирали своє українське коріння. Я мав вуйка, страшно проендецького, з яким досить часто сперечався щодо українських справ. І лише у дуже похилому віці він розповів мені, що ми належимо до тих „gene rutenus, natione polonus" („гени українські, національність польська. – „ВЗ"). Він уперше зізнався, що є українцем. Цей факт також говорить про ситуацію з українцями на цих теренах.

У той момент, коли у 1918 році відроджувалася Польща, Литва, Чехословаччина й коли могла відродитися Україна, ми не вміли між собою порозумітися, а відтак війна на кордонах була невідворотною. Це стало ніби страшним прологом поразки 1939 року.

Війна 1918 року за Львів мусила вибухнути: адже Львів, це можна сміливо казати, був серцем України. Саме там завдяки лібералізмові цісарської Австрії розвивалися українські незалежницькі інституції, зокрема наукового й громадського життя. Польські також – з тієї ж причини. Наприклад, із польського боку існувало товариство „Сокул" з українського – „Сокіл", у Львові започатковано український „Пласт" і польське гарцерство, існували, з польського боку, структури стрільців Пілсудського, а з українського – Січових стрільців. Був польський університет, але було й Наукове товариство імені Тараса Шевченка, що фактично відігравало ролю українського університету. Не можна було будувати незалежної України без Львова. Польщі було легше, що ми мали ще й Краків, хоча Львів грав дуже важливу ролю і був, у певному сенсі, серцем міжвоєнної Польщі – значною мірою завдяки війні 1918 року.

Ту війну поляки мусили виграти. Не тільки тому, що, як каже Юрій Андрухович, вони були в себе, – справді, місто було заселене здебільшого поляками, які його добре знали. Поляки перемогли також тому, що з польського боку участь у конфлікті брала добре оснащена й вишколена у Франції армія Галера. Додам – всупереч міжнародним домовленостям. Ця зформована на Заході армія не мала права брати участь у польсько-українських зіткненнях. Але взяла, й це визначило результат тої війни. Це була, як би на то не дивитися, чергова братовбивча війна, війна у родині – і це був цвях у труну Речі Посполитої й України... Але війна 1918 року мусила бути.

Потім українські війська Петлюри взяли у порозумінні з Пілсудським участь у війні з більшовиками. А підписуючи Ризький трактат, Польща зрадила ті війська та Україну. Варто теж пам'ятати, що Пілсудський, підписуючи угоду з Петлюрою, визначив терени незалежної України за Збручем. Він чекав там українського повстання, але воно не могло вибухнути – організовані українські незалежницькі сили мали реальну підтримку тут, у Галичині. Звідси можна було починати національне відродження, тут воно, власне й розпочалося – але було антипольським. Після Ризького трактату Пілсудський поїхав до інтернованих вояків Петлюри й сказав їм: „Панове українці, вибачте". А у Львові постав Цвинтар Орлят, і досі видається, що ми сперечаємося про щось зовсім інше! У Львові у зв'язку з братовбивчою польсько-українською війною встановлено монумент тріюмфу польської зброї. Не під Варшавою, у пам'ять про битву за Варшаву, що визначила долю війни 1920 року й незалежности Польщі, а у Львові! Як відповідь на досвід братовбивчої війни, що, на мою думку, спрогнозувала те, що сталося у 1939 році.

Лік взаємних кривд можна вести довго. Так сталося, що я є поляком. Так сталося, бо ним народився, це було мені дане... Гадаю, що зможу сказати: якби того ліку не вести, то правдою є те, що кажуть українці. Україна ніколи Польщу незалежности не позбавляла, а Польща Україну – двічі напевно. Той другий раз був у 1918 році, коли внаслідок війни з Польщею впала Західньо-Українська Народна Республіка. Українці кажуть, що тих випадків було більше, але, вважаю, два також чимало. Ризький трактат був, без сумніву, поділом України.

Увесь той крик, який піднявся зараз у мас-медіа, – мовляв, не розуміємо, чому депутати Львівської міськради досі нам щось закидають у справі Цвинтаря Орлят, – є інфантильним. Ані українцям, ні нам, полякам, не розходиться на тих написах. Маймо відвагу це сказати. Львівським депутатам не розходиться на тому, що там є слова „незалежна Польща" чи „геройчно загинули". Ми знаємо, що причини інші. Адже зрозуміло що у братовбивчій війні з двох боків люди загинули у геройчній боротьбі й що обидві сторони боролися за незалежність. Йдеться про те, що ми змушуємо українців сприйняти, що пантеон тріюмфу польської зброї постане у місті, яке вони вважають серцем України – аби він нагадував їм про поразку 1918 року. У жодному місці Польщі, у жодному польському місті немає жодного пантеону тріюмфу німецької, російської чи ще якоїсь зброї. Польща на це не погодилася б.

По обидва боки польсько-українського кордону є польські й українські могили. І по обидва боки маємо страшні клопоти з увічненням пам'яті про померлих. Нагадаю кілька прикладів з польського боку, про які ніхто, пишучи й говорячи про Цвинтар Орлят, не згадує. Згадаймо, як важко, і то не на прикордонні, а в Каліші, Кракові відновлювалися пам'ятники солдатам Петлюри – союзникам Пілсудського! У Каліші зроблено мало – українці напевно хотіли б, аби було відновлено все, – але принаймні частину з того, що потрібно, зроблено. Є, однак, міста, де роками проголошувані постуляти зав'язли – це Ланьцут, Вадовіци чи Стшалків тощо. У тих містах до війни існували цвинтарі, на яких було поховано від кількасот до кількох тисяч українських військових, – часто генералів, молодших офіцерів, рядових солдатів, а також цивільних осіб. Там стояли пам'ятники. Зараз там знищені хрести й трава... Нікого в Польщі не дивувало, що Рада охорони пам'яті домагається від Союзу українців, аби написи на пам'ятниках (не лише воїнам УПА, як у нас прийнято вважати, а й цивільним українцям, що стали жертвами конфлікту 1944-1947 років) були двомовними. А у Львові це нас чомусь разить!

У липні 2000 року було заплановано поховання останків вояків УПА, ексгумованих поблизу Бірчі й Лішної. Українська сторона просила відкласти термін поховання на тиждень – польська сторона не вважала за потрібне погодитися. І це після того, як останки з Лішної лежали у закладі судової медицини у Жешуві вісім років, з Бірчі – два роки, – бо не було згоди на поховання. У 1918 році у таборі в Вадовіцах утримували 15 тисяч інтернованих українців з Галичини. Близько 1.5 тисячі з них померли від хвороб, недоїдання, – чи маємо там якийсь пам'ятний знак? Є ще Ланьцут, де з відкритого у 1937 році українського пам'ятника в 1974 році знято напис про поховання там українців. Натомість з'явилися слова про польських вояків.

Кожного разу (у всі ці справи я вникав, стаючи проти стіни нерозуміння й ненависти) місцева громада не хотіла погодитися на поховання вояків УПА, геройчно полеглих у боротьбі за незалежність, – тільки тому, що це були українці, які геройчно загинули в боротьбі за незалежність України. Але це ще не все, згадаймо про дещо, як мені здається, значно гірше. У польському концентраційному таборі в Явожно у 1947-1949 роках було ув'язнено українців. Перед тим – німців, потім неповнолітніх з польського незалежницького підпілля, але передусім українців. Більшість ув'язнених без вироків осіб лише підозрювали у співпраці або допомозі УПА, там було багато жінок, неповнолітніх, священиків. Із майже чотирьох тисяч ув'язнених загинула 161 особа. Ми, поляки доброї волі, разом з Союзом українців у Польщі вже 10 років боремося за призначення компенсацій (зокрема на медичне обслуговування) колишнім в'язням Явожна, сьогодні людям переважно похилого віку – безрезультатно. Ще живуть 168 осіб з тих, хто був ув'язнений без вироку в тому таборі. І роками не можемо допроситися: чуємо офіційно чи неофіційно, що, може, це були воїни УПА, що їм не належиться!

А відтак – не дивуймося, поляки! Говорімо прямо, що цей пантеон є для нас важливий, не говорімо про якісь написи й слова – це інфантилізм, принаймні з польського боку. Українців я розумію. Їм незручно. Йдеться про велику політику, Польща є для України величезним політичним шансом на шляху до Европи. Вони хочуть й Польщу найменше вразити, й свою гордість зберегти.

Я не пропоную зруйнувати цей пантеон – уже нічого не руйнуємо. Спробуймо зрозуміти одне одного. Спробуймо уявити собі, що такий пантеон стоїть у Перемишлі й він є увічненням перемоги української зброї! Якщо вже щось хочемо дописувати, то, можливо, польська сторона погодилася б дописати двома мовами: „Геройчно загиблим у боротьбі за незалежну Польщу... Україну... у братовбивчій війні". Ліпше не ставити пантеонів – із будь-якого боку. Давайте увічнимо пам'ять загиблих і замислимося над трагедією, замислимося над долями людей, що там живуть. Давайте усвідомимо, що це наша спільна вітчизна по обидва боки так чи інакше встановленого кордону, – спільна вітчизна поляків і українців. Для кожного з нас – це його вітчизна.

Переклад цієї статті, який зробив д-р Євген Рослицький з Канади, надіслав до „Свободи" також Лев Боднар з Чикаго. Дякуємо!

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

З'їзд Західнього Українського євангельсько- баптистського об'єднання

САКРАМЕНТО, Каліф. – 5-7 липня відбувся 40-ий з'їзд Західнього Українського євангельсько-баптистського об'єднання у США з участю українських баптистських церков Західньої Америки та гостей з інших штатів, Канади та України. Урочисте відкриття з'їзду відбулось в Українській євангельсько-баптистській церкві, у якій є пастором Ярослав Борсук.

Відкрив з'їзд голова об'єднання пастор Володимир Вільчиця. Під супроводом чудового співу хору „Ґльорія" присутніх вітали делегації від церков з міст Гемет, Лос Анжелес, Санта Барбара, Сакраменто, Сан Матео (Каліфорнія), Лівентавн (Фльоріда), Ванкувер, Сієтл (Вашінґтон), та інші. Вітальні проповіді виголосили пастори Я. Борсук (Сакраменто), Богдан Прихітько (Санта Барбара) та гість з Фльориди, головний промовець з'їзду пастор Анатолій Кадаєв.

6 липня пастори Володимир Білоус (Сан Дієго) та Володимир Вільчиця (Сакраменто) в конференційному залі Пресвітеріянської церкви виступили з проповідями „Поведінка чоловіка та дружини у сім'ї". Одночасно велась пряма радіотрансляція для міста Сакраменто зі з'їзду. Українська телепрограма „Надія" висвітлювала події з'їзду на місцевому телебаченні з участю пастора Ярослава Борсука, секретаря об'єднання Валерія Тютюнника та ведучого Миколи Гонтара.

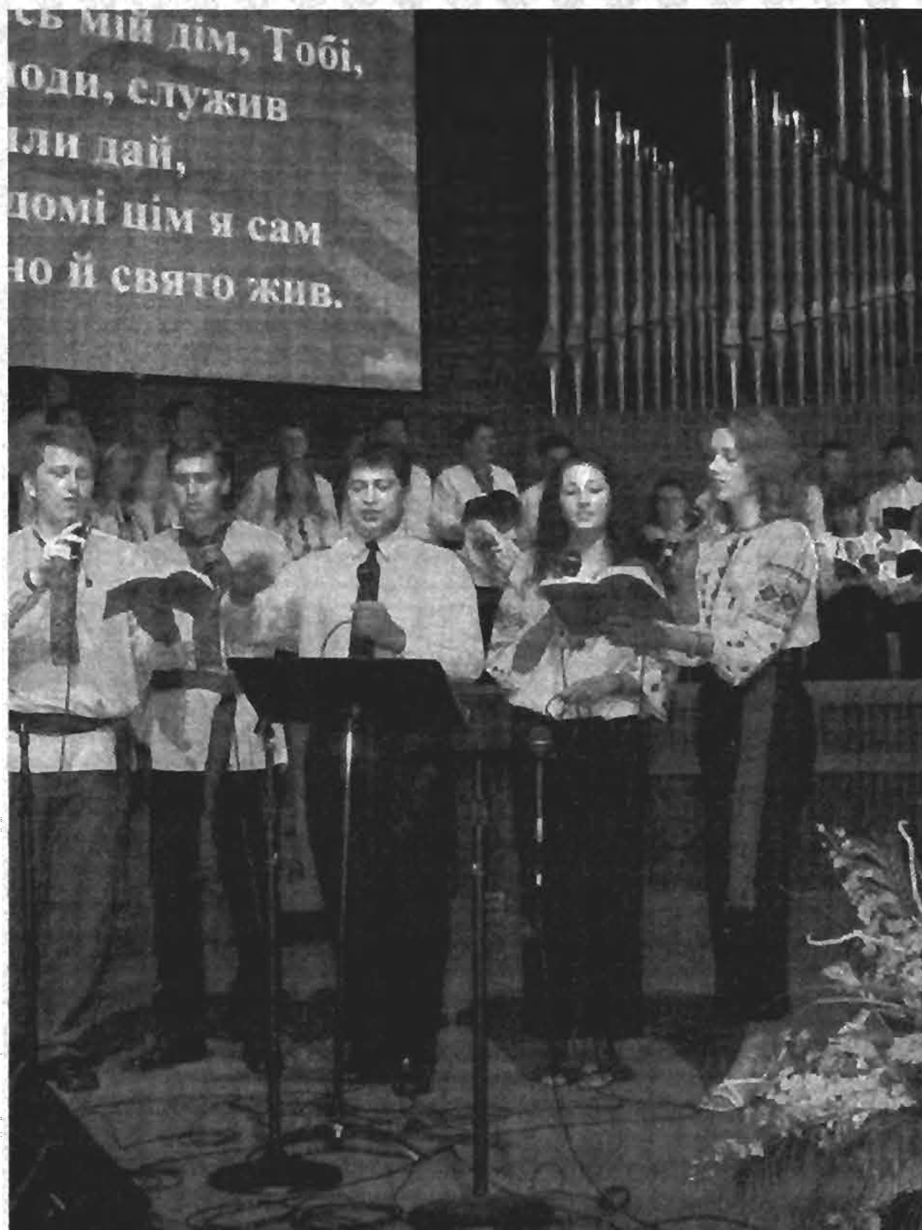
На пленарному засіданні з'їзду, обговорено та вирішено питання, пов'язані з покращенням праці об'єднання. Заслухані звіти виконавчих працівників об'єднання та зроблена загальна фотографія делегатів та гостей з'їзду.

У вечірній час на своє служіння зібралась українська молодь. Гаслом молодіжного зібрання був текст з Біблії - „Підемо з молоддю нашою" (Вихід, 9:10). Співав хор з Сакраменто у національному вбранні під керівництвом Оксани Світящук та Давида Андрусяка. Компанія „TV-Videoland" вела фільмування молодіжних урочистостей для трансляції на місцевому телебаченні та у програмі „Контакт". Делегати та гості з'їзду мали можливість поділитись з телеглядачами своїми враженнями віде перебування в місті Сакраменто.

На недільному служінні з'їзду промовцями були пастори Ілля Чепелюк, Костянтин Качмарчик та Анатолій Кадаєв, які підготували присутніх до участи у Господній Вечері. На закінчення хор з міста Сієтлу виконав пісню „Молитва за Україну".

На заключному служінні з'їзду в Українській євангельсько-баптистській церкві співали хори українських баптистських церков Сакраменто. Об'єднаний хор церков виконав пісню „Душе моя, втішайся в Бозі", після чого голова об'єднання пастор Володимир Вільчиця оголосив з'їзд закритим.

Валерій Тютюнник,
секретар об'єднання



Співає молодіжний гурт.



Урочисте відкриття з'їзду в Українській євангельсько-баптистській церкві в Сакраменто.

ВІСТІ З КАНАДИ

Канада сприяє реформам в Україні



Колишній амбасадор Канади в Україні Дерек Фрейдер, президент КУК Євген Чолій і міністер Міжнародної конференції Сузан Велан.

ОТАВА. – В урядовому Конференційному центрі в п'ятницю і суботу, 7–8 червня, відбулася дводенна конференція, спонзорована Канадським агентством міжнародного розвитку (CIDA) і Конґресом українців Канади.

Відкриваючи конференцію 6 червня, президент Конґресу українців Канади Євген Чолій привітав учасників форуму – представників неурядових допомогових організацій, наукових установ, провінційних і бізнесових проєктів та українсько-канадських організацій, що допомагають Україні. З черги він привітав Державного секретаря для Центральної і Східньої Европи та Середнього Сходу Ґара Нутсона, колишнього амбасадора Канади в Україні Дерека Фрейзера і члена парляменту Волта Ластівку, а також представників Посольства України в Канаді на чолі з радником-посланником Олександром Горіним. У своєму вступі Є. Чолій пояснив, що ціль форуму – обговорити новий документ, що його видало Канадське агентство міжнародного розвитку в листопаді 2001 року як п'ятирічний плян праці в Україні. Після короткого привітального слова Ґара Нутсона розпочалися дві пленарні сесії.

Віце-президент CIDA Пітер Данієлс пояснив історію і розвиток Програми технічної співпраці між Канадою й Україною. Цю програму розпочав у 1991 році Департамент міжнародного розвитку, і щойно в 1995 році її було передано CIDA.

В 1997 році була випрацювана перша стратегічна програма дії в Україні для підтримки переходу до ринкової економії та творення демократичного суспільства. Тепер, після 10 років праці, на основі попереднього досвіду агентство виготовило нову стратегічну програму, яку П. Данієлс представив присутнім. Одним з доказів доцільности продовження програми в Україні – наявність великої діяспори в Канаді і „особливих стосунків" між Канадою й Україною. Покищо на цю програму призначено тільки 19 мільйонів долярів річно.

Д-р Роман Петришин, засновник і директор Українського центру засобів і розвитку в коледжі ім. Ґранта МекЕвана, єдиного центру того типу в Північній Америці, говорив на тему „10 років праці разом: перегляд допомоги і взаємодії, 1991–2001". Тому що ця конференція була ініційована КУК, д-р Р. Петришин порушив питання, чи є можливість тіснішої співпраці між CIDA і КУК. Переглянувши історію десятирічної співпраці, він стверджує, що в перші роки незалежности України деякі українські громадські організації мали проєкти з CIDA, але з ускладненням вимог і бюрократичними ускладненнями прийшло до майже заникнення добродійних проєктів з виконавцями-добровольцями.

Після пленарних сесій учасники перейшли до Центрального бльоку канадського парламенту, де відбулося прийняття, на якому спеціяльною гостею була Сузан Велан, міністер з міжнародної співпраці. Її представив президент КУК Є. Чолій. Вона говорила про відновлення програмної стратегії CIDA для України. Дякуючи всім, що допомогли CIDA у праці над новою п'ятирічною програмною стратегією в Україні, вона особливо подякувала Конгресові українців Канади за участь у цій дводенній конференції.

В суботу відбулося 5 робочих сесій. Керівником їх була Софія Качор, скарбник Централі Конґресу українців Канади. Вона називала тему сесії і представляла кожного з доповідачів.

В кінці були короткі звіти з сесій, дискусія і закриття. Треба надіятися, що багато порад для покращання співпраці, які висловили дискутанти, CIDA візьме до уваги.

Юлія Войчишин



Новини з Канадського інституту українських студій



Проф. Володимир Кравченко

ТОРОНТО. – Торонтський філіял Канадського інституту українських студій 26 травня відзначив 25-ліття інституту двома цікавими науковими подіями — щорічною меморіяльною лекцією ім. Данила Г. Струка і презентацією 4-томної „Конкорданції поетичних творів Тараса Шевченка". Доповідачем на меморіяльній лекції, організованій завдяки Фондові ім. Д. Г. Струка в Канадській фундації українських студій, був професор української літератури відділу модерних мов та культурологічних студій при Альбертському університеті д-р Олег Ільницький. Після вступного слова, яке виголосив д-р Максим Тарнавський, проф. О. Ільницький зробив доповідь „Деконструкція двох 'душ' Гоголя". Після лекції відбулося урочисте прийняття з нагоди 25-ліття КІУСу. Офіційну частину програми відкрив голова Торонтського філіялу д-р Франк Сисин. Директор КІУСу д-р Зенон Когут розповів про головні успіхи Торонтського філіялу.

Головною точкою програми була презентація „Конкорданції поетичних творів Тараса Шевченка". Роман Сенькусь, директор видавничої програми КІУСу, представив 25-літню історію видавництва КІУСу і його доробок – 120 книжок та понад 60 наукових довідників. Д-р Марко Р. Стех, виконавчий директор видавництва, розповів про майбутні пляни. Проф. Ільницький і д-р Гавриш поділилися своїми думками про історичну важливість нового видання. Організатори подякували НТШ за 400 примірників „Конкорданції", подарованих бібліотекам та університетам в Україні.

* * *

Програма дослідження сходу України ім. Ковальських при КІУС була заснована у 1998 році на базі щедрого дару Дарії та бл. п. Михайла Ковальських, щоб сприяти українським студіям на Лівобережній Україні. Наступного року був заснований Східній інститут українознавства ім. Ковальських при Харківському національному університеті ім. В. Каразина, що фактично стало базою програми Ковальських для розвитку східньо-українських студій. Директором новоствореного інституту став історик д-р Володимир Кравченко.

У березні ц. р Інститут організував і провів у Харкові симпозіюм „Україна в сучасній російській історіографії", в якому взяли участь близько 30 дослідників. Наукові доповіді, виголошені на симпозіюмі та надіслані до нього, будуть опубліковані в черговому випуску збірника „Схід-Захід" до V конгресу Міжнародньої асоціяції україністів в серпні 2002 року.

Під час роботи симпозіюму було оголошено підсумки II конкурсу студентських наукових праць на здобуття нагород в галузі українознавства ім. Ковальських. Конкурс був присвячений українсько-російським взаєминам. На конкурс надійшла 21 праця з різних гуманітарних наук, переважно історії. Переможцем було визнано студентку Дніпропетровського державного університету Тетяну Портнову за дослідження „Вихідці з Малоросії в серці Російської імперії: співтворці культури чи жертви асиміляції?".

Наприкінці квітня ц. р. Інститут, спільно з філологічним факультетом Харківського національного університету ім. В. Каразіна, ініціював проведення в Харкові зборів наукової громадськости, присвячених пам'яті видатного українського вченого, почесного доктора Харківського університету Юрія Шевельова. Доповіді, виголошені на зборах, будуть надруковані, у коротшому варіянті, в черговому випуску збірника „Схід-Захід".

Інститут розпочав видання нової серії „Україна в записках мандрівників і мемуарах". Її започаткував випуск спогадів німецького професора Харківського університету початку XIX ст. К. Д. фон Ромеля, які до того часу українською мовою не перекладалися.

Д-р Марко Стех



Д-ри Юрій Гавриш і Олег Ільницький

І про табір „Пташат", і про долю Союзівки

Кергонксон, Н.Й. – Вже 14 років відбуваються пластові табори „Пташат" на Союзівці. Це була ініціятива пл.сен. Нелі Сохан із куреня „Перші Стежі". Усміхнені личка дітей та задоволені батьки свідчать про успіх цих таборів присвячених дітям від 4 до 6 року життя. Успіх табору завдячує на співпраці і допомозі батьків учасників, які вміло координувала комендантка табору.

Мені з дружиною припала нагода опікуватися двома внуками, виконувати обов'язкові чергування, помагати сестричкам та булаві табору. За реєстрацію та адміністрацію відповідала пл. сен. Оксана Коропецька. Це вже шостий раз маю привілей ближче приглянутися до програми та переведення таборових занять.

Комендантою другого тижня табору від 30 червня до 6 липня, була Зірка Коломиєць, яка разом зі сестричками та братчиками проводила програмою для 60 дітей у шістьох роях, розділених відповідно до віку. Кожний рій мав дві сестрички, які вже наперед вложили багато праці, щоб приготовити відповідну програму про кожну пташку, ройовий обряд і т. п.

Програма дня починалася ранньою збіркою та молитвою. Після того відходили на ройові сходини, де сестрички кожного дня мали іншу тему занять. Ранком два рої з'єднувалися та чергувалися на спів, майстрування, гри та забави. По обіді, після чотирьох годинної перерви, діти знову збиралися, приготовляли таборовий альбом, слухали казки та вчилися природознавства. Ці заняття переводили братчики та сестрички. Діти уважно, зі захопленням слухали казки, які драматично розповідав Андрій Коломиєць, ангажуючи кожну дитину до участи. Любили ходити до лісу та пізнавати пташок і природу. Кожна дитина приготовляла таборовий альбом, де були знімки з її роя, включно з адресами для втримання контакту між дітьми.

Крім щоденних занять, під кінець табору програма включала усіх дітей. У п'ятницю, після фотографування по роях і цілого табору, відбулася таборова олімпіяда. Діти мали нагоду змагатися в бігах з перешкодами, ловленням забавок у воді, кидати до цілі, шукати за чарівними м'ячиками і т. п. До музики олімпійського гимну, імпровізованого братчиками, відбулося роздання олімпійських медалів і дефіляда юних олімпійців. У суботу великою несподіванкою була „мандрівка" по країнах, де живуть пластуни. Діти мали нагоду запізнатися з географією, а також побачити, що Пласт є в багатьох країнах. Табір закінчився вогником. Пописувалися всі рої. Були співи, роздання посвідок та закриття табору. А. Коломиєць подякував УН Союзові за приміщення табору на Союзівці.

Союзівка стала традиційним місцем переведення табору для дітей передшкілля. Батьки табору „Пташат" та всі, зацікавлені долею Союзівки, є тої самої думки, щоб за всяку ціну втримати цю оселю в українських руках для вжитку української громади. Окремо від табору, в п'ятницю, 5 липня, о год. 8:30 вечором, з участю понад 60 присутніх відбулися в бібліотеці сходини під кличем „Союзівка – для нас, чи на продаж?" Присутні подавали свої пропозиції, як втримати Союзівку при УНС чи в українських руках. Всі пропозиції передано до головного уряду УНС.

Сестрички Ліда Чопівська-Бенсон та Рома Клюфас опікувалися роєм „Гуси"; рій „Папуги" мав сестричок Аню Гнатейко та Роксану Харкевич; „Пави" – сестричок Таню Ястремську та Ксеню Івасиків; „Журавлі" – сестрички Мартуха Левицька-Кернз та Туня Білик-Шатинська; рій „Сови" – сестрички Ліда Сось і Наталка Фірко та рій „Меви" – сестрички Оля Сперкач і Христя Гладка.

Комендантці, всім сестричкам та братчикам велика вдячність від батьків за їх терпеливість до дітей, труд і підготування зайнять. Під час усіх занять вживали українську мову, панувала взірцева дисципліна і загальне задоволення.

Ростуть нові діти і внуки. Дай Боже, щоб табір „Пташат" успішно продовжувався на довгі роки на нашій Союзівці в красі природи, де господарем є Український Народний Союз і його члени.

Ігор Гайда, ЧМ



Табір „Пташат" 30 червня – 7 липня 2002 р. Союзівка, УНС.

Запрошуємо на свята

До 60-річчя УПА

З ініціятиви Ради УККА штату Нью-Джерзі й ветеранів УПА, на спільних нарадах 25 липня створено Комітет для відзначення 60-ої річниці УПА в Нью-Джерзі. Комітет запрошує всі громадські, комбатанські та молодечі організації взяти участь в нарадах для утворення громадського комітету, які відбудуться у вівторок, 20 серпня, о 7-ій год. вечора, в Українській централі: 240 Hope Ave, Passaic, NJ. Святкування запляновано на 27 жовтня 2002 р. Просимо всіх громадян в цьому дні не влаштовувати інших імпрез.

Ініціятивний комітет

100-річчя візити А. Шептицького

Маємо честь запросити читачів „Свободи" на урочисте відзначення 100-ої річниці перших відвідин українського поселення в Боснії Митрополитом А. Шептицьким, яке відбудеться в Пряворі 18 та 19 серпня 2002 року. У програмі – Служби Божі, Панахида, відвідання с. Кам'яниці, святковий обід і концерт. Просимо про свою присутність повідомити телефоном: 387(0) – 51-860-077. Адреса: Milosa Kopdica, 17, BiH – 78430 Prnjavor.

о. Петро Овад,
ставрофорний протоєрей



На річному бенкеті Республіканської партії повіту МакКомб, стейту Мишиґен, 13 травня. Зліва: Ірина Пуга – представниця кредитівки „Самопоміч" в Дітройті, Роман Куропась – довголітній активіст Республіканської партії в стейті Мишиґен, Спенсер Абрагам, секретар Департаменту енерґетики США і Оксана Курній, представниця кредитівки „Самопоміч" у Дітройті.

Триває оновлення „Верховини"

ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й. – Український фестиваль, що відбувся 19-21 липня на оселі „Верховина" Української американської культурної фундації, засвідчив, що ця гірська оселя з ініціятиви її нових господарів успішно відроджується і ще послужить громаді. Один з провідників фундації Юрій Бланарович відповів на кілька запитань редакції „Свободи":

– Що вже вдалося здійснити на оселі?

– Найпершим нашим завданням були ремонт і відновлення санітарно-технічних систем оселі. Довелося замінити усі труби, помпи, місткості. Без цього ми не могли дістати дозвіл на громадське використання оселі. До попередніх власників оселі служба охорони здоров'я ставилася поблажливо, а до нас ставить катеґоричні вимоги. Ми прийняли від них оселю зі 120 відхиленнями від норм. Переважну більшість проблем ми розв'язали, але головна залишилась – на оселі за багато років усе дуже зношене, занедбане, латане. Раніше майже не виділяли коштів на направи, не вкладали їх у догляд за оселею. Другим пріоритетним завданням ми визначили ремонт головного будинку, підготування його до літнього сезону. Спершу ми вважали, що на відновлення будинку вистачить 140 тисяч долярів, але коли дійшло до справи, то з'ясувалося, що головний будинок з'їджений термітами, усе кришилося. Дах протікав, фундаменти потріскались, ніякої гідроізоляції не було, вікна не прилягали, електродроти були зношені... Довелося усе розібрати. Тепер відновлення будівлі обійдеться нам у 700 тисяч долярів. З цієї причини нам не вдалося закінчити головний будинок до 30 травня, як плянували на цей сезон.

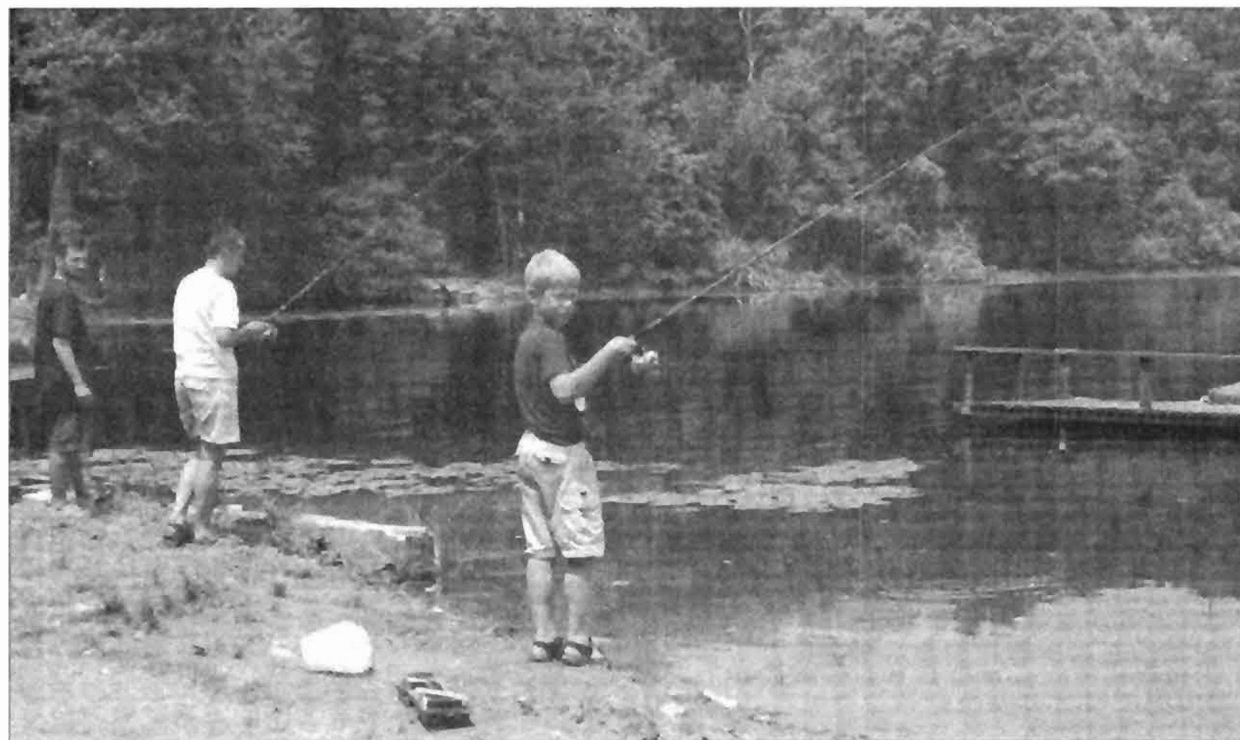
– А що вдалося?

– Ми відремонтували кімнати, так що можна вже наймати банґало. І люди цим користаються. Приготували табори, і учні балетної школи Роми Прийми Богачевської вже провели три тижні у навчальному таборі. Відбувся також двотижневий табір фехтувальників. Діють басейн, танцювальна заля, бара, кухня. Закінчується вичищення озера, залишається тільки впорядкувати його береги.



На будові працюють Тарас Лотоцький (зліва) і Андрій Малиновський.

Фото: Ярослав Кулинич



На гірському озері.

– Які пляни має фундація поза ремонтами і направами на розширення оселі?

– Ми хочемо збудувати амфітеатр, готуємо площу під новий футбольний стадіон за головним будинком, збудуємо новий готель-мотель, бо ми потребуємо приміщення для 300 осіб, які могли б приїхати, скажімо, на весілля, переночувати і мати традиційне українське весілля впродовж усіх вихідних днів. „Верховина" має стати престижним місцем для конференцій, нарад, навчальних семінарів, сімейних зустрічей. При танцювальній залі мала кухня і бара дозволять гостям смачно перекусити, не вдаючись до ресторану. Оселя діятиме цілорічно, тому забезпечується усе для зимового використання будівель. Створюється комп'ютерна система обслуговування гостей. Оселя буде відкрита для всіх, хто хоче приїхати до нас, тому що за нашими підрахунками з праці тільки для української громади ми не виживемо. Але на оселі пануватиме український дух, і кожен гість зможе познайомитися з українською культурою, національною кухнею.

– Які ваші взаємини з попереднім проводом фундації?

– Я теж був у його складі, але вийшов через здоров'я та інші події. Коли вже йшло до завершення трансакції, д-р Степан Ворох попросив мене повернутися. Степан Капчак запропонував передати усі справи новому складові управи, бо ці люди вклали гроші і повинні мати голос в управлінні оселею. Так і сталося. Ми плянуємо на головному будинкові вмістити пропам'ятну таблицю на честь д-ра Степана Вороха, який доклав багато сил, щоб зберегти „Верховину" для української громади.

Розмову вів

Левко Хмельковський



Реконструкція головного будинку продовжується.

60-ліття УПА відзначили на Сумівській оселі

ЕЛЕНВІЛ, Н.Й.– 7 липня на Сумівській оселі відбулося урочисте відзначення 60-ліття Української Повстанської Армії. Службу Божу спільно відправили о. Ігор Міджак, канцлер Стемфордської епархії УКЦ, та о. Микола Филик з української православної церкви Всіх Святих у Нью-Йорку. Багато людей приїхали з різних теренів США, щоб віддати честь і славу героям УПА. На святі були люди різних поколінь – сивочолі вояки УПА, молодше покоління і діти, які виховуються на славних традиціях старших поколінь. За полеглих була відправлена Панахида.

Богдан Гаргай від імені Організації українського визвольного фронту та Товариства вояків УПА ім. генерала хорунжого Романа Шухевича (Тараса Чупринки) відкрив свято. Виступили учасники виховно-вишкільного табору під керівництвом Андрія Бігуна, головного виховника Марти Мацелюх, бунчужного Николи Рудика. У виконанні таборового хору прозвучали пісні „Їхав стрілець на війноньку" і „Там, де лани" (диригент Галина Цеховська). Надхненно звучав вірш „Героям" (автор Іван Овечко).

Після обіду відбулася святочна академія. У вступному слові Богдан Гаргай відзначив, що символічним є відзначення 60-ліття УПА якраз на Сумівській оселі, яка є кузнею молодих українських націоналістів. Він привітав голову Світової конференції українських державницьких організацій Євгена Гановського, голову Світового братства товариства вояків УПА Лева Футалу, голову Світової управи Спілки Української Молоді Юрія Наконечного. Заслужений хор „Думка" з Нью-Йорку під керівництвом Василя Гречинського (концертместер Лариса Гутникевич) розпочав свій виступ молитвою „Отче Наш". Читець Володимир Курило, актор Студії мистецького слова Лідії Крушельницької, зворушливо прочитав твори Романа Завадовича „Поема про вірний ліс" та „Присяга Українця" (автор Петро Карменець).

Але яке б то було свято УПА без повстанської пісні? Хор „Думка" подарував глядачам низку повстанських пісень.

Є в репертуарі хору і власні пісні. Зачаровано сприймали слухачі пісню „Краю мій" на слова членки хору Любови Дмитришин-Часто, музика Василя Гречинського, соліст Михайло Невмержицький.

Виступили сімейні дуети Галини та Михайла Невмержицьких і Анни та Миколи Луцаків. Гарно звучали українські пісні в обробці Василя Гречинського, які виконували окремо жіночий та чоловічий склади хору.

Настала кульмінаційна частина програми. Богдан Гаргай представив головного доповідача Лева Футалу (псевдо „Лагідний"), який присвятив все своє життя справі української незалежности. Ще в 1939 році він вступив до Юнацтва ОУН. Доповідач відзначив, що 60-річчя УПА – це ще одна сторінка історії української визвольної боротьби, це велика моральна перемога, нагорода для тих членів ОУН-УПА, які під час Другої світової війни заприсяглися бути вірними багатостраждальній Україні і українському народові. Вони мали мужність вести національно-визвольну боротьбу одночасно проти двох окупантів – німецьких та московських. ОУН виступала як провідна політична організація, а УПА – як всенародна збройна сила українського народу, до якої ввійшли найкращі патріоти.

– Перемога ОУН-УПА також в тому, – продовжив промовець, – що її визнають в багатьох країнах. Проте влада України не хоче визнавати героїв УПА. Але український народ ніколи не забуде борців – відомих і невідомих.

Лідія Баб'юк

УКРАЇНА І СВІТ

Пласт в Україні напередодні ЮМПЗ

Однією з багатьох заслуг світового українства перед незалежною Україною є повернення на рідні землі Пласту і його традицій, дбайливо збережених і розвинених в країнах нашого повоєнного поселення. Можна навіть сказати, що активне сприяння закордонних українських громад у відновленні пластового життя в сучасній Україні є особливою заслугою, бо йдеться про важливий засіб здорового виховання української молоді – виховання в дусі вірности ідейно-політичним і духовним заповітам попередніх поколінь, в дусі вірности Богові і Україні. Маємо нагоду розмовляти з людиною, яка не лише добре поінформована про те, що діється на „пластовому мості" між українською громадою Америки і Україною, але подвійно заангажована в життя організації. Петро Матіяшек народився в Нью-Джерзі, в родині дістав українське виховання (це при тім, що його мати – корінна американка) – в такій мірі, що тепер він уже вісім років живе і працює в Україні. Тепер Петро – заступник голови Крайової Пластової Ради, а вона якраз готується до знакової події – Ювілейної міжнародної пластової зустрічі (ЮМПЗ).



Референт вишколу „Золота Булава" пл. сен. Романа Найденко.

– Маємо таке передчуття, що з Ваших уст, пане Петре, наші спраглі на добрі новини з України читачі почують щось позитивне, світле.

– Воно – в тому, що Пласт в Україні вже десять років активно діє і швидко розвивається. Від 10 до 23 серпня вперше в Україні, на Львівщині, проходитиме Ювілейна міжнародна пластова зустріч. Її ідейне гасло – „Відкриваємо плянету Україну". Хочемо наблизити країну до розуму і серця українців світу, посилити увагу до неї і вболівання за неї. Вже зареєстровано понад півтори тисячі учасників, з них 900 осіб – це пластове юнацтво, понад 400 старших пластунів і сеньорів, а також понад сто гостей. На зустрічі будуть представлені дев'ять крайових проводів з усього світу, навіть з найдальших країн – Австралії і Аргентини. Важливо, що в цій зустрічі виявили бажання взяти участь посланці від інших скавтських організацій України. Переважно це реґіональні угрупування, тобто обмежені певною областю чи краєм. Ми намагаємося контактувати з ними, хочемо, щоб ми і вони краще знали одні одних.

– А які є різниці між „ми" і „вони"?

– Наша концепція розглядає Пласт як всеукраїнську громадську організацію, покликану плекати позитивний дух в суспільстві, зокрема і особливо – в молодіжному середовищі, виховувати нову людину, готову самовіддано служити своєму народові, його національному відродженню. Ми маємо ясні цілі, які випливають з нашої історії, з самої логіки життя. Менші скавтські організації починають розуміти цю нашу перевагу і потрохи інтеґруються в Пласт. Наприклад, скавтська організація Криму цілком природним шляхом українізувалася і тепер там Пласт діє дуже енерґійно. Наші станиці є вже у всіх областях України. На сьогодні Пласт в Україні у своїх рядах об'єднує понад 10 тисяч юнаків і дівчат.

– В який спосіб збудована програма цієї ювілейної зустрічі?

– Вона буде двоетапною. Першого тижня діятимуть понад 20 мандрівних таборів. Відбудуться подорожі по Карпатах, на Волинь, до могил вояків УПА, а другий тиждень – таборування в селі Свірж коло Львова. Під час зустрічі також відбудеться перепоховання з Відня до Львова, на Личаківський цвинтар, останків засновника Пласту д-ра О. Тисовського – „Дрота". А 24 серпня пластуни візьмуть участь у святкуваннях Дня незалежности у Львові і Києві.

– Чи має Пласт, як один із стимулів оздоровлення суспільного життя в Україні, відповідну підтримку, матеріяльну і моральну, з боку держави?

– На жаль, держава ще не запропонувала нам жодної копійки. Не дозволяє на це загальна економічна ситуація. Зате маємо багато щирих прихильників на всіх рівнях влади, починаючи від уряду і Президентської Адміністрації. Реальнішу допомогу дістаємо на місцевому рівні, адже саме тут наші станиці діють і досягають помітних вислідів праці у вихованні молоді.

– Сподіваємося, що ця прихильність урядовців також відкриває для Пласту доступ до преси, радіо і телебачення?

– Так. Засоби масової інформації в Україні досить жваво цікавляться нами, адже Пласт в Україні – молоде явище. Це зацікавлення має ще й таку причину. Батьки й матері у своєму бажанні позбавити дітей згубних впливів вулиці все частіше обирають Пласт як запоруку доброго виховання – загальнокультурного, релігійного, національного. Певна річ, що в західніх областях ми маємо вищий авторитет і користуємося більшим попитом в родинах, бо Пласт на українському Заході вже мав історичне закорінення. Але сьогодні, за десять років діяльности, це вже яскраво виявлене загальноукраїнське явище.

– В зв'язку з нашою історією – Пласт в Україні тільки повертається до своїх передвоєнних традицій і до досвіду в країнах повоєнного поселення, чи з'являється щось нове, що випливає саме з українських суспільних умов?

– І те, і друге. Скажімо, Пласт завжди був пов'язаний з природою, навчав любити її і берегти. В сьогоднішній Україні це дістає особливий наголос з огляду на наслідки Чорнобильського лиха і не найкращої екологічної ситуації в межах країни. Є інші тематичні курені, які діють тільки в Україні. Наприклад, курінь, який спеціялізується на військово-патріотичному вихованні, тобто готує юнаків до служби у Збройних силах.

– Чим активніше Пласт росте знизу, тим більше потребує сильного централізованого проводу. Чи не так?

(Закінчення на стор. 16)

На Патріяршому Соборі УГКЦ

Як повідомляла „Свобода" (ч. 29), від 30 червня до 4 липня у Львові відбувався Патріярший Собор Української Греко-Католицької Церкви, а 7 липня в Києві 30 українських владик УГКЦ відкрили Синод. Як Собор, так і Синод схвалив текст звернення до Папи Івана Павла II про визнання патріярхату Української Греко-Католицької Церкви.



Верховний архиєпископ Любомир Кардинал Гузар і голова Українського патріярхального світового об'єднання Василь Колодчин.



Перед відкриттям Патріяршого Собору в катедрі св. Юра у Львові.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ: ПЕРЕЯСЛАВСЬКА УГОДА

Науковці України вимагають від Президента скасування указу

Всеукраїнське товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка, Музей гетьманства, Інститут українознавства Міністерства освіти і науки України, Національний університет „Києво-Могилянська академія" з участю провідних учених-дослідників XVII ст. з Національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту історії України НАН України, Інституту Української археології та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України провели 16 травня в Києві „круглий стіл" з обговорення указу Президета України від 13 березня 2002 року „Про відзначення 350-річчя Переяславської ради 1654 року".

Переяславська рада і юридично-правові підстави підданства України Московській державі є предметом дискусій державних і громадських діячів, починаючи з часу смерти Богдана Хмельницького у 1657 році і до сьогоднішнього дня.

Учасники обговорення провели чітку межу між двома різними поняттями: Переяславською радою 1654 року, на якій була здійснена присяга Богдана Хмельницького московському цареві заради військової допомоги у війні проти Польщі (на зразок попередньої присяги 1651 року турецькому султанові), і Переяславською леґендою, витвореною у російській суспільно-політичній думці на основі цієї події.

Історична правда є такою, що у Переяславі 18 січня 1654 року не було підписано або укладено жодного українсько-московського договору.

Правове оформлення присяги українського гетьмана мало відбутися у статтях Богдана Хмельницького, що їх повезло у Москву козацьке посольство. Однак Московський цар не прийняв усіх вимог Богдана Хмельницького, намагаючись обмежити державну владу гетьмана у питаннях дипломатії, фінансів, податків, запровадив московських воєвод в українських містах, скасував автономію Православної Церкви. Самі ж оригінали статей були знищені московськими канцеляристами при київському воєводі, а також у Посольському приказі в Москві.

Встановлена в Україні московська влада позбавила українців можливости розвитку власної економіки, національної культури, освіти, науки.

Не утвердивши власну державу, українці змушені були утримувати чужоземну армію, окупаційний державний апарат, бути рабським трудовим ресурсом. Але з відреченням російського царя від престолу у лютому 1917 року переяславська присяга українців самоліквідувалася.

В утвореній радянською Росією соціялістичній державі – СРСР, основою ідеологічної діяльности правлячої комуністичної влади було творення мітів. Одним з таких фальшивих мітів було твердження про „непорушну дружбу" російського і українського народів, що ґрунтувалась на угоді, затвердженій Переяславською радою. Найвищий апогей Переяславська леґенда пережила в радянські часи святкуванням 300-ліття „возз'єднання України з Росією" у 1954 році.

Головною проблемою сучасної України є утвердження державницьких інтересів. Відзначення ювілею Переяславської ради 1654 року суперечить цьому з огляду на загрозу реанімації антиукраїнської, змітологізованої Переяславської леґенди. Тому учасники „круглого столу" запропонували Президентові України скасувати свій указ про відзначення 350-річчя Переяславської ради.

Проф. Віра Боднарук,
голова ТУМ-Чикаго

Як козаки зреклися присяги

21 червня 1992 року, у неділю я, встав дуже рано, щоб встигнути до Печерської Лаври, звідки о восьмій годині мали від'їжджати автобуси до Переяслава-Хмельницького на Велику раду Українського козацтва. У Переяславі наш автобус зупинився біля входу на площу, на якій увечорі 7 січня 1654 року відбулася перша зустріч гетьмана Богдана Хмельницького з царськими послами.

Відразу хтось передав нам неприємну чутку, що з Історичного музею в Переяславі минулої ночі викрадено шаблю Богдана Хмельницького, яку він одержав від польського короля, булаву одного з гетьманів XVII ст. і два пірначі. Це сильно засмутило присутніх.

На площі вже майоріли козацькі прапори з різних областей України, Кубані та інших територій, де почало відроджуватися Українське козацтво. Козацькі материкові сотні і представники козацького руху із закордону були в синіх шапках і жупанах, підперезаних шалевими поясами, та в червоних, як калина, широких штанах особливого крою, заправлених у халяви. З'явилися полковники з пірначами та гетьманський бунчужний. Від сонця, що визирнуло з хмарної каламуті, заблищали сталеві леза шабель, пірначі та пістолети.

На площу вийшли В'ячеслав Чорновіл – гетьман Українського козацтва, Євген Петренко – головний отаман, мистець Іван Гончар – духовний батько Українського козацтва, та Віктор Стріха – генеральний писар.

Об 11-ій годині о. Володимир з Покровської церкви УАПЦ разом з іншими священиками почали служити Панахиду.

Після Панахиди гетьман Українського козацтва виступив зі словом:

– З волі Божої зібралися ми, українське козацтво, і гетьман, і генеральна старшина, і отамани, і козаки звідусіль на раду у славному місті Переяславі, разом з православними мирянами, на тому самому майдані, де в січні, 8-го дня, року Божого 1654-го, наші предки – славні лицарі, козаки українські, дали згоду присягати цареві московському і стати під його руку. А помисливши над тією присягою старою, яку ми, теперішні козаки, не можемо віддати у забуття, нібито її не було, бо як розумні й чесні діти мусимо брати всю козацьку спадщину, а уникати відповіді за дії батьків є гріх великий, то розумом, що нас їх наділив Господь Бог, дійшли такої згоди. Предки наші, славні козаки українські, люди лицарського духу, богобоязливі і всіляких чеснот сповнені, як самі слова даного трималися, так з чистою душею вірили чужим клятвам. А присягнувши московському цареві, повірили лукавим устам і лживим посулам, бо часто буває, що той, хто по правді живе, чужої кривди розгледіти не вміє. Не могло їм навіть на думку спасти, що Москва щедрі обіцянки давала, а віроломні думки плекала. То підтверджувалося не раз і не два, а скільки та давня присяга існує, стільки Україна терпіла від хитрощів і неправд московських. Московія поклялася надійною опорою Україні бути, а сама першою клятву поламала, домовляючись тайком з українськими ворогами, і державу нашу зруйнувала, яку великими муками український народ виборов, а потім беззахисному люду почала всілякі шкоди робити. І землю нашу чужим країнам роздавала, і сама наші землі гарбала, і козацькими кістьми болота гатила, і кров українську проливала заради власної величі, і мову, і звичаї наші, що батьки нам заповідали, гірше від орди витоптувала, і голод, і всілякі інші напасті на люд наш напускала, по каторгах гноїла, та й саме ім'я наше і назву землі нашої мріяла витерти з пам'яті народної. А тепер, коли ми нову незалежну державу муруємо, знову наміряється роздерти Україну хижими кігтьми двоголового орла на шматки.

Помисливши над тим, вирішили ми, українське козацтво, щоб ті, хто на шию України нове ярмо хочуть повісити, не могли посилатися на стару козацьку присягу, то українське козацтво схвалює таке: від сього дня і допоки сонце світить над Україною, стара присяга цареві московському не діє, бо козацтво її зрікається, щоб дати клятву народу нашому вірно служити, тільки йому одному і нашій Україні, і не пожаліти живота свого заради її свободи, честі і незалежності.

На тому давньої присяги, даної козаками на цьому місці, зрікаємося, в чому хрест цілуємо. Гетьман Українського козацтва і вся генеральна старшина і отамани.

– Чи буде на те ваша згода? – перепитав гетьман.

– Згода! – відповіли козаки.

Ще двічі повторився цей діялог. А за тим бахнула козацька гармата: мовляв, на тому й крапка.

Гетьман Українського козацтва, головний отаман, духовний батько та головний писар скріпили зречення своїми підписами.

Велика рада продовжилась. З блискучою промовою виступив Іван Гончар, потім відбувся концерт кобзарів і чумаків. Програма закінчилась імпровізованим виступом Львівського театру імені Марії Заньковецької, актори якого зголосилися усім театром вступити до Українського козацтва і поставили уривки з п'єси Костя Буревія „Павло Полуботок".

Відтак були відмови від клятви цареві, які складали окремі представники старшини, стверджуючи це своїми підписами і цілуванням хреста. Стріляли з малої ручної гармати, щоб посилити значення події.

Місцева влада на чолі з Тарасенком заборонила ці святкування, але вони усе ж відбулися.

Як представник Державного центру УНР в екзилі, я щиро привітав козацьких провідників і подякував їм, що звільнили нас від присяги цареві. Гетьман обійняв мене й ми розцілувались. Це було справді велике свято для всіх присутніх.

Володимир Жила,
Техас



Сьогодні у Переяславі-Хмельницькому небагато пам'яток козацької слави, зате спорожніла „дошка пошани", на якій виставляли портрети „героїв праці", ще береже дух часів комуни.

Фото: Ф. Хмельковський

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Батько і син, яких полонило мистецтво

ЛЬВІВ. – У Національному музеї 8 липня відбулося відкриття рідкісної виставки – мистецьких праць батька і сина, Омеляна і Любарта Ліщинських. Виставку відкрито у день 60-річчя молодшого Ліщинського. Виставка підготовлена з великою увагою та любов'ю, зібрала на відкриття численну й добірну львівську публіку. Обидва мистці вже залишили цей світ, але друзі та шанувальники їхнього таланту не забули їх та своєю участю найкраще засвідчили велику пошану і признання як для батька, так і для сина, що своїми працями та своїми зацікавленнями стали невід'ємною частиною українського Львова.

О. Ліщинський вже змалку вказував на свій життєвий шлях своїм талантом і після закінчення середньої школи вступив до артистично-промислової школи, а відтак до Варшавської академії мистецтв, де доля пов'язала його з мисткинею Мирославою Лінинською, що стала його дружиною і подарувала йому сина Любарта. Після закінчення студій О. Ліщинський навчав у Дитячій художній школі та малював зі захопленням красу Карпат, Чорного моря, Прибалтики, Криму. Однак він ніколи не піддався „соціялістичному реалізмові", не малював ані вождів, ані доярок чи інших нав'язаних тем, а тому не потрапляв на виставки.



На відкритті виставки промовляє Микола Батіг.

Єдина його мистецька персональна виставка відбулася з приводу його 70-річчя у 1983 році, а три роки пізніше О. Ліщинського не стало серед живих. Тому нинішня виставка, що складається аж із 64 картин, це вислід величезного зусилля його родини і допомоги працівників Національного музею у Львові. В усіх картинах бачимо, що мистець залишився вірним клясичній традиції. Про життя і зокрема про праці О. Ліщинського говорив при відкритті виставок друг мистця Микола Батіг, який проаналізував та представив публіці важку для мистців добу творчости під совєтським ярмом.

Любарт Ліщинський, син двох відданих мистецтву осіб, не міг залишитися далеким від мистецтва, але багате його зацікавлення кидало його між театром, де він грав різні ролі, і реставраційними працями в улюбленому родинному місті – Львові, а в кінці у творення вийняткових жіночих прикрас, з яких більшість він робив на подобу гуцульських згард. До цього останнього допомогло йому перебування в останні десять років його короткого життя в США, а зокрема в Нью-Йорку, де він зумів знаходити унікальні матеріяли із різних сторін світу, які підходили йому для виконання його мистецьких жіночих нашийників. Закоханий у Львів, він довгі роки перед виїздом до США займався реставрацією архітектурних пам'яток, проводив екскурсії для туристів у своєму улюбленому і так добре знаному місті. До цього свого Львова він повернувся, щоб померти у 60 років, але залишив по собі безцінну збірку найкращих жіночих прикрас, 39 з яких виставлені поруч з картинами батька і захоплюють львівську публіку, що численно відвідує обидві виставки.



Запрошення на виставку відтворює праці батька й сина.

На відкритті виставки 8 липня промовляли директор Національного музею Мирослав Откович, науковий співробітник Анна Врочинська, дружина недавно померлого Андрія Новаківського – Анна і О. Кузьмович, гостя з Нью-Йорку.

Прегарно виконані програмки зі списками виставлених творів батька і сина, мистецьке оформлення картин та вміщення нашийників поруч із світлинами Любарта – їхнього творця – все те підготовили в першу чергу найближчі члени родини: дружина Любарта – Марійка, дочка Слава та її чоловік Андрій Салюк. Пам'ять про обох львівських мистців гідно записана цими виставками в Національному музеї та в історії мистецького Львова, що був їм так близький.

О. Кузьмович

Пласт...

(Закінчення зі стор. 14)

– Оскільки Пласт в Україні поставав буквально з нуля, то сильний провід був потрібний відразу. І ми його маємо й удосконалюємо. В червні утворено Раду опікунів Пласту, її очолив відомий в українському світі вчений і пластун Богдан Гаврилишин. Серед членів Ради – перший Президент України Леонід Кравчук, колишній міністер оборони Олександер Кузьмук, депутати Верховної Ради Ігор Юхновський та Степан Гавриш і багато інших діячів. Це люди, які зуміли величезний виховний потенціял Пласту.

– Цей потенціял, очевидно, включає й духовний вплив на молодь, яка колись була насильно відірвана від віри батьків і дідів? Тут не можемо не згадати, що Верховний Архиєпископ УГКЦ – довголітній і дуже активний пластун, член знаменитого куреня „Червона Калина". Як Пласт використовує цю сприятливу обставину?

– Не можна говорити про якісь формальні зв'язки з обома Українськими Церквами, але маємо жваві взаємні контакти, бо обидві Церкви, Греко-католицька і Православна, вбачають у Пласті одну зі здорових духовних основ суспільства, а ми, зі свого боку, вітаємо, коли наші пластуни належать до однієї чи іншої Української Церкви. В системі Пласту працюють капеляни. Владика Любомир як досвідчений пластун бере участь у наших найважливіших заходах.

– Чи Ви хочете сказати щось спеціяльне для наших читачів?

– Обов'язково! Ми в Україні надзвичайно високо цінимо допомогу від діяспори. Без цієї допомоги ми б не могли розвивати Пласт в Україні, де так потрібні різні посібники, приміщення, обладнання, пластова уніформа тощо. Якраз я відповідаю за фінансову ділянку у Пластовому Проводі. Щоб вона була прозорою, тобто щоб кожна копійка перебувала під звітністю, ми просимо фінансову допомогу спрямовувати у Фонд Начального Пластуна. Звідти вся матеріяльна допомога йде до нас в Україну. Адреса Фонду: George Slusarchuk, 53 Bayberry Drive, Monroe, NY,10950, зі зазначенням: для Фонду Начального Пластуна.

Розмову вів **Петро Часто**
Фото: ст. пл. Богдан Яцишин



Мистецтво куховарення вдосконалюється у вишкільному таборі.



Членкині куреня „Чорноморські хвильки" на Святі весни станиці Львова.

Американська адреса української поетеси



Олександра Мудра

Поетеса Олександра Мудра з Чикаґо стала членом Національної Спілки письменників України. 29 травня в Києві члени правління розглянули її заяву і одноголосно вирішили, що вона гідна бути членом цієї спілки. На жаль, ця вістка дійшла до Олександри Мудрої в одній із лікарень Чикаґо, де вона мала важку операцію після автомобільної аварії, в яку потрапила три роки тому.

Коротка інформація, надрукована в „Літературній Україні", ощасливила поетесу. Відклавши часопис, Олександра поринула думками в далеке минуле. У пам'яті постала незабутня Бродівщина, де 1 січня 1938 року вона народилася.

– До 16 років, – згадує поетеса, – я жила серед дерев і зілля, яке залюбки збирала,обнімала дерева, розмовляла з ними, співала їм.

Батько її Максим Кравчук був шанований за добру вдачу, за любов до книги та сцени. Він завідував бібліотекою, яку відкрила в селі „Просвіта", був незмінним учасником художньої самодіяльности, добре співав і танцював. Батьківське покликання до мистецтва передалося Олесі. Друга світова війна змусила батьків Олесі залишити Бродівщину і податися до Польщі, де дівчині вдалося закінчити гімназію і Ягелонський університет.

У 1960 році вона приїхала до Америки, оселилася в Чикаґо. Перебуваючи в українській громаді, Олександра Мудра вирішила, що їй, в першу чергу, треба зосередитися на глибокому засвоєнні української мови, якою вона добре не володіла. За короткий час вона самотужки настільки глибоко опанувала рідну мову, що одержала право викладати в суботній українській школі, відкритій при парафії о. Миколая. Щоденно вона працювала в дитячому садочку „Дзвіночок" при соборі св. Володимира і Ольги.

Більше чверті віку віддала О. Мудра роботі в школі. Діти палко любили свою вчительку за добре серце, вміння вести цікаві заняття, лекції співу та танцю, книжки, призначені для школярів. Усі її книжки ілюстрував український художник-графік Юрій Віктюк, брат відомого режисера Романа Віктюка.

У книжках, написаних для дітей, поетеса зробила спробу просто і дохідливо викласти історію створення Богом навколишнього світу. Її книжка „Створення світу" дістала високу оцінку тодішнього глави Української Греко-Католицької Церкви кардинала Любачівського. В листі, адресованому поетесі, він писав:

„Високоповажна панно Олександро! Оцим благословляю видання Вашої книжки для дітей під титулом „Створення світу", та виражаю велику надію, що ця книжечка принесе велику користь для наших дітей і молоді. Нехай Господь Бог благословить Вас та Вашу працю і сторицею винагородить за Вашу відданість для нашої церкви і народу. Благословення Господнє на Вас".

Вірші для дітей – це тільки частка великого творчого доробку поетеси. В полі її зору – вірші про Україну, рідну природу, про батьків, які все зробили, аби їх люба донечка отримала гарну освіту, вийшла в люди і служила їм.

Доктор філології Роман Громяк вважає, що вірші поетеси можна розглядати як документи культурно-освітнього життя українців Америки. „Творче кредо Олександри Мудрої, – пише знавець української літератури Люда Корсун, – це бурхливий гірський струмок, що впадає в могутню ріку любови до життя".

Анатолій Гороховський,
Чикаго

Фестивалі, річниці

27-31 липня в Ялті відбувся фестиваль українського та російського кіно „Кіно-Ялта". На фестивалі було продемонстровано фільми українського виробництва, а також перший проєкт нового спільного російсько-українського підприємства „Ялтинська кіностудія". Визначали переможців глядачі.

* * *

У Керчі в першій декаді липня відбувся IV Міжнародний фестиваль античного мистецтва „Боспорські агони". У програмі були театральний конкурс античної драми, науково-практична конференція „Античність і драма", другий Всеукраїнський художній молодіжний конкурс. Очолювала журі народна артистка України, президент Міжнародного інституту театру при ЮНЕСКО (український центр) Лариса Кадирова.

* * *

У вересні-жовтні нинішнього року відбудеться відзначення 200-річчя утворення Чернігівської губернії та 70-річчя Чернігівської області. У програмі – міжнародна наукова конференція, театральне свято „Сіверські клейноди", виставка-ярмарок „Сіверські контракти-2002", конкурс на кращі проєкти монументів Соборности України, один з яких передбачається встановити у Чернігові, міжнародні спортивні змагання, видання подарункової книги „Чернігівщина".

УНІАН

НОВІ ВИДАННЯ

На межі двох світів

Книжку Ніни Баланчук „Історія України в історії однієї сім'ї" не можна купити в Америці: вона вийшла накладом у сто примірників у далекому місті Петропавловську-Камчатському на Далекому Сході Росії. Але поява цього видання є важливою прикметою, бо на Камчатці українські книжки щодня не з'являються, а також тому, що у книжці зроблено спробу розповісти тамтешнім читачам про невідомі раніше події в Україні.

Ніна Баланчук розповіла про власне життя, про трагедію своєї сім'ї. Молоді її роки минули в селі Миньківцях біля Славути, яке опинилося біля самісінького кордону розділеної України, але з радянського боку. І це позначилося на подіях життя авторки. Воно ніби поділене на дві епохи. Першою була, зрозуміло, радянська. Її мати походила з сім'ї заможної, тож сваталися до неї парубки теж з багатих родин, але вийшла вона за Гната Кушнірука – секретаря сільської ради, який раніше служив у міліції. Але і Гнатова родина мала добрий доробок, бо працювала для себе. А один з його братів десять років працював в Америці, звідки повернувся теж з грішми. Проте недовгим було спокійне працьовите життя в селі: почалася колективізація, за якою настав голод. Ці нещастя обходили родину Кушніруків стороною, бо батько став головою колгоспу, і присадибне господарство не зазнало руїни. Усе ж село було понад кордоном, і владні органи не хотіли надмірного розголосу страждань, які лютували на сході. Але репресії не минули й Миньківців. Двох селян, наприклад, відправили до Сибіру за те, що вони запряглися в плужок, щоб зорати клапоть землі біля хати куми: це сприйняли як спробу показати селянам з-за польського кордону важке життя українців на радянському боці. За наклепом батько Ніни теж був засуджений до розстрілу, але її мамі вдалося виблагати перегляд його справи і він потрапив до Сибіру, звідки повернувся перед вибухом війни 1941 року, щоб бути страченим в ґестапо.

Ніна закінчила десятирічку у перший день війни з Німеччиною. Ця війна перевернула життя усієї сім'ї. Доводилося переховуватися від вивезення на примусову працю до Німеччини, переживати численні приниження і загрози. І саме тоді Ніна перейшла колишній кордон, стала вчителькою в недалекому селі Глубочку, поблизу Гощі, на території недавньої Польщі. Це був для неї інший світ. Уклад життя, доброзичливість людей, увага до сільської вчительки не тільки радували, а й дивували, тому що в її селі ці прикмети виявилися давно знищеними. Обережно вводить авторка читача в будні УПА, загони якої діяли у цих теренах з такою ж силою, як радянські партизанські загони на схід від колишнього кордону. Опікуном молодої вчительки став упівський провідник Гнат Винокур, який покохав дівчину і пропонував їй спільне майбутнє. Але Ніна в січні 1944 року повернулася додому, у Миньківці. Вочевидь, вона розуміла, що з приходом Червоної армії української вчительці на теренах діяльности УПА добра не чекати. Гнат проводжав її, як з'ясувалося, назавжди. Через роки він написав їй листа з Воркути...

Книжка Ніни Баланчук написана дуже обережно. Вочевидь, на Камчатці ще не настав час відверто розповідати про повстанців України. Лише людина, обізнана з історією, розуміє, чому Винокур приносив до вчительки армійські підручники і сотню яких саме хлопців він вчив військової справи, а також знає, хто саме міг співати: „Ну і що, коли вмерти прийдеться в похідній шинелі в житах...".

На жаль, розповідь авторки про своє життя обривається на поверненні до рідного села, де в радянському партизанському загоні загинув молодший брат, а мама мусіла мовчати при розпізнанні його тіла, щоб не накликати біду на усі Миньківці. Зі скупого натяку дізнаємось, що Ніна овдовіла 22-річною, на п'ятому місяці вагітности. Який шлях привів її на Камчатку?

Можливо, Ніна Баланчук продовжить свою розповідь. Покищо ж треба подякувати їй за одну з перших спроб розповісти на особистому прикладі про те, що були змушені пережити українці від своїх численних недругів.

Левко Хмельковський

„Прилітають із вирію листки"

„Листок з вирію". Поезія української діяспори. Перша книга. Літературно-художнє видання до 10-ої річниці незалежности України. Упорядники Галина Кирпа, Дмитро Чередниченко. Відповідальна за випуск Т. В. Мизгаєва, редактор І. В. Савлук, художнє оформлення Тетяни Чуприніної. Вступна стаття від упорядників, біографічні довідки авторів і упорядників. Київ, ВАТ „Білоцерківська книжкова фабрика", 2001, ст. 445. Тверда, кольорова обкладинка.

Це помітне, доволі солідне видання творів українських поетів з різних країн світу є „спробою вибудувати панораму української поезії, що творилася і твориться поза межами України". Книгу видано на замовлення Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України в рамках Національної програми суспільно необхідних видань.

Упорядники першої книги закордонної української поезії здійснили нелегке завдання – ознайомити ширші читацькі кола України з вибраними віршами 68 поетів, що діяли за межами батьківщини. І треба визнати, що упорядникам вдалося якоюсь мірою передати характер індивідуальних поетичних зразків у збірнику: „Живі дерева нашої духовности – по землях усіх. Мов у вирії. І прилітають із вирію листки до материнського лона, аби засвітитися".

У книзі поезії української діяспори „Листок з вирію" представлено цілу гаму літературних напрямків та їхніх речників – від клясично зорієнтованих до модерністів.

Роман Кухар



Вісті Фундації імені Івана Багряного

Серпень 2002 р., ч. 24

Літературні „Українські вісті"

Газета „Українські вісті" (УВ) – видання унікальне хоча б тим, що з-поміж величезної кількости українських видань (близько 275) на теренах Німеччини та Австрії після Другої світової війни саме це видання виявилося „найживучішим": воно існувало 55 років (1945–2000) виключно на пожертви своїх читачів. А читачами, як і засновниками „УВ", здебільша були українці Наддніпрянщини.

Газету було засновано 1945 року у найнебезпечніший час репатріяційного терору супроти всіх підрадянських українців, які вустами І. Багряного заявили, чому вони не хочуть вертатися „на родіну". А наступного року, коли цей репатріяційний терор шалів з усією силою, вони створили і свою партію українців підрадянської формації – Українську революційно-демократичну партію (УРДП). Таким чином „Українські вісті", що виходили тоді в баварському місті Новий Ульм, формально стали друкованим органом цього еміґраційного середовища.

З-поміж тогочасних загальноуспільних видань, певно, не було іншого, яке б стільки уваги приділяло питанням літератури. Саме зі сторінок „УВ" можна скласти чи не найцілліснішу картину літературного життя в еміґрації другої половини сорокових років минулого століття. На її сторінках зафіксовано і охоплено усі найважливіші події, які стосуються літературного життя української еміґрації. В той час існування власне літературних часописів було нетривалим: „Арка" – 11 чисел „Літаври" – одне число. До того ж, всі ці та інші часописи літературного спрямування були здебільша неперіодичними, вони виходили в світ у кращому випадку раз на місяць. А от „Українські вісті" виходили в світ реґулярно. Періодичність газети сприяла швидшому відгукові на всі важливі події тогочасного літературного життя. „УВ" спочатку були тижневиком, а потім з'являлися двічі на тиждень. Одноразовий наклад газети сягав 15 тисяч примірників, що, як на повоєнні умови, становило значну кількість. Цей показник також вирізняв цю газету від власне літературних часописів, чиї тиражі були менші.

Друге пояснення такої уваги до питань літератури полягає в тому, що ті, хто заснував і редаґував газету в їх ульмський період, самі були вже добре знаними або ж початкуючими літераторами. До першого складу редакційної колеґії належали Юрій Горліс-Горський (автор широко знаного вже на той час роману „Холодний Яр"), Олекса Гай-Головко, Олександер Зозуля та Павло Маляр – усі вони також мали неабиякі літературні зацікавлення. Одними з перших за часом головними чи, як тоді називали, відповідальними редакторами були добре знані на той час письменники – Іван Багряний (1946–1947) та Юрій Дивнич (Лавріненко) (1947–1948), а також – прозаїк, згодом автор кількох книжок Павло Маляр та публіцист Михайло Воскобійник. Усі вони мали значний досвід праці в пресі України. Упродовж тих перших років існування газети (а йдеться тільки про той період часу) в редакції працювали й інші літератори – Анатолій Гак (Мартин Задека), Іван Кошелівець, Дмитро Нитченко, Анатоль Юриняк, Ігор Костецький, Петро Одарченко, Леонід Лиман, Леонід Полтава, Василь Гришко, Віталій Бендер та ін. Це імена лише тих (і то не всіх), які брали безпосередню участь у творенні газети. А ще ж десятки імен письменників, які не працювали в штаті „УВ", але друкувалися на сторінках газети, тобто були її постійними авторами-дописувачами. Ще однією підставою „літературності" назагал політизованих „УВ" було те, що більшість письменників еміґрації становили вихідці з Наддніпрянської України, а оскільки „УВ" стали політичною трибуною з-підсовєтської української еміґрації, то закономірно, що ці літератори плідно співпрацювали насамперед саме з цією газетою. На сторінках „Українських вістей" друкувалися „з номера в номер" твори Бориса Подоляка (Григорія Костюка), Івана Майстренка, Семена Підгайного (на той час вже автора двох книжок – „Недостріляні" та „Українська інтелігенція на Соловках", Тодося Осьмачки, сонети І. Качуровського, оповідання Докії Гуменної, історико-літературні та літературознавчі статті Івана Кошелівця і Святослава Гординського, поезії Леоніда Лимана, Михайла Ситника, Леоніда Полтави та багатьох інших. Переважна більшість публіцистичних праць І. Багряного, виданих в Україні окремим виданням, були вперше видрукувані в „УВ". Уривки з більших літературних творів цього письменника так само знайшли своє місце саме тут. А Д. Коларгонець (це ще один псевдонім Юрія Лавріненка) під назвою „Чорна пурга" опублікував в газеті свої спогади про табірне життя.

„УВ" реґулярно вміщували матеріяли про реалії підсовєтської дійсности, зокрема про табірне життя. Адже серед тих, хто зазнав жорстокости совєтських репресій і за своє українство й літературну діяльність відбув роки тюрем і заслань, були Іван Багряний, Юрій Горліс-Горський, Василь Гришко, Григорій Костюк, Юрій Лавріненко, Петро Одарченко, Семен Підгайний, затюканий енкаведистами Тодось Осьмачка.

Зрозуміло, що всі вони, пройшовши через арешти, допити й сибірські каземати, спізнавши шлях каторжників, намагалися підсумувати цей свій „підсовєтський досвід". Відтак і тематика підрадянської дійсності зачеплена в „УВ", у порівнянні з іншими тогочасними виданнями еміґрації, найбільш зримо й точно. Як, до речі і тема голоду 1932–1933 рр., бо авторами і читачами цього видання були ті, чиї родини звідали цю трагедію на власній долі.

На сторінках „УВ" знайшли своє місце кращі твори переважної більшости членів МУРу – Мистецького українського руху, що був найбільшим на той час об'єднанням письменників на еміґрації. Саме при „Українських вістях" упродовж 1947 року виходив літературний додаток – „Літературний зошит". Головним редактором був Улас Самчук. Тут друкувалися полемічні статті, що становили собою відмінні погляди на шляху розвитку української літератури. Окрім власне літературної, надзвичайно цікавою є і культурномистецька хроніка, що реґулярно з'являлася в газеті. Насамперед, звісно друкувалися твори і літературно-критичні статті найвідоміших авторів – Юрія Шереха, Андрія Гарасевича, Михайла Ореста, Віктора Петрова, Оксани Лятуринської, Миколи Зерова („З недрукованого"), Святослава Гординського.

Традиція літературности „Вістей", започата в ті ульмські роки, була продовжена всіма наступними редакторами як в ульмський, так вже і в дітройтський період видання газети. У цей час співпрацювали з „Українськими вістями" автор низки повістей Віталій Бендер і Василь Гришко (автор книги „Карби часу"), Олександр Скоп (автор кількох книжок гумору та сатири), Ростислав Василенко (автор цікавих спогадів „У гримі і без"), Олексій Коновал (автор-упорядник книжки „Публіцистика Івана Багряного" та „Збірника УРДП-УДРП"), Михайло Воскобійник – автор багатьох публіцистичних праць.

Ніхто не схарактеризував творчих можливостей тогочасного еміґраційного товариства краще, ніж це зробив (і саме на сторінках „Українських вістей") відомий поет і перекладач Юрій Клен: „Ми живемо в малокультурних умовинах, у тісноті, не маючи власного кутка, часто серед руїн найбільш поруйнованих міст, загрожені постійною небезпекою втратити навіть той куток з твердим ложем, де провізорично прихилили свої голови. Ми люди без імені й держави, без громадянської приналежности. А проте вперто стоїмо на своєму мандрівному шляху й не хочемо збочити з нього. Ми ладні піти світ-за- очі, за океани, у краї тропічні чи полярні, аби не вертати додому – явище, яке не має прикладу в історії. І в цих важких умовинах життя, віддані на ласку чужих народів, ставши перехожими гостями – ми далі творимо свою культуру. Наші поети і прозаїки не перестають і тут, на чужині, плекати рідне слово. Який інший народ спромігся б на це?".

Сергій Козак,
член Національної спілки письменників України

Дякуємо за пожертви

В кінці травня та в червні в Україні перебував голова Фундації ім. Івана Багряного Олександер Скоп, який передав за призначенням гроші, прислані Фундації та з каси Фундації: Г. Шибанову на видання другої книги про диригента хору „Україна" Нестора Городовенка, на фонд Вячеслава Чорновола, на музеї Григорія Кочура в Ірпені та Шестидесятників, Києво-Могилянській Академії, „Просвіті" на підготування й проведення двох дитячих конкурсів з українського мистецтва та мови, на журнал колишніх репресованих „Зона" та інші цілі. Від часу виходу останнього числа сторінки при „Свободі" до Фундації надійшли такі пожертви: 600 дол. - прот. от. Олексій Лімонченко, з них 300 дол., на часопис в Луцьку „Джерела" з питань філософії, релігії та культури для відродження духу України.

На видання книги „Горові ковалі" Олександра Шугая, представника Фундації в Києві дали: 250 дол. – Леонід Царик, 200 дол. – Мері й Ростислав Царик, 100 дол. – Валентина і Андрій Опанащук та 25 дол. – Оксана і Мирон Салдити. 50 дол. – Ярослава Гірна та 25 дол. – Федір Смоловик.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям і просить далі підтримувати її своїми пожертвами, які звільнені від федерального податку США.

Листи до Фундації

З Хоролу просять допомоги

Настоятель Української православної церкви свв. Петра і Павла Київського патріярхату в Хоролі на Полтавщині прот. о. Василь Симулик звернувся через Фундацію до діяспори з проханням за допомогою. Вони розпочали будову храму Божого на місці знищеної більшовиками в 1937 році церкви й просять допомоги грішми. Пожертви на будову церкви просимо надсилати на адресу Фундації, а ми їх перекажемо за призначенням.

Видання Фундації – на продаж

Фундація ім. І. Багряного видала ряд вартісних книг з історії України, які розповсюджуються в Україні безкоштовно, а в Америці їх можна купити, надіславши чек на адресу Фундації. Є, зокрема, книги „Публіцистика" І. Багряного – 30 дол. (понад 200 публіцистичних статтей), „Збірник УРДП-УДРП" – 30 дол., „Вінниця: злочин без кари" – 15 дол. , „Сталінізм в Україні" Григорія Костюка – 20 дол. (дослідження і публіцистичні роздуми на підставі джерельних документів про режим репресій і терору), збірник пісень Григорія Китастого „Вставай, народе!" – 20 дол., „Другий зимовий похід" – 10 дол. (спогади учасників).

Книга „І сміх, і горе за синім океаном" – 15 дол. Олеся Шпильки (О. Скопа) є збіркою дотепних, написаних з гумором, сатирою, сарказмом та іронією оповідань і фейлетонів про життя в Україні та діяспорі. Ці видання можна придбати в Фундації, висилаючи чек на адресу: Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL. 60005 USA.

**Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал**

ПОСТАТІ

Кекилія (Цьопа) Паліїв - визначна виховател ька молоді

Серед українських численних педагогів, які плідно працювали в Перемишлі, важливу ролю мала Кекилія (Цьопа) Паліїв. Вона народилася 6 січня 1906 року в селі Перевозець, біля Войниліва на Підкарпатті, в священичій родині. Кекилія виростала серед п'ятьох дітей в родині, де найстарший віком був Дмитро – згодом ад'ютант військового міністра ЗУНР Д. Вітовського та ген. М. Тарнавського. Дмитро був одним з організаторів Дивізії „Галичина" і загинув у бою під Бродами.

Цьопа (це ім'я стало її пластовим псевдом) виростала в дусі національних ідеалів, які позначилися на її дальшому житті. У 1920 році вона стала студенткою Вчительської семінарії у Львові, де вступила в ряди Пласту, до 3-го полку УПЮ ім. кн. Ярославни. Після закінчення семінарії у 1925 році Цьопа стає вчителькою фізичної культури у Перемиському інституті-гімназії, де був окремий інтернат для дівчат, у якому вона одночасно була виховател ькою. На цій посаді Цьопа виявила непересічний талант як педагог і спортивний організатор. Вона працювала в клюбах „Весела Громада" „Спартанки", „Соколи" та інших молодіжних організаціях, активно діяла у 10-му курені УПЮ ім. Настасії Слуцької. В той час вона стала членкою 1-го куреня УСП „Ті, що греблі рвуть", який велику працю вів у молодіжних таборах на горі Сокіл, що біля Підлютого. Протягом двох років Цьопа на них була обозною, а відтак стала комендантою і провадила вишколи з дівчатами.

У 1930 році поліція ліквідувала Пласт. Цьопа продовжила конспіративно свою працю, провадила „гуцульські табори" в Космачі-Брустурах під кличем „Ті, що греблі рвуть". У 1934 році вона була змушена переїхати до Львова і стала працювати в кооперативі „Пласт", організувала кооперативу „Вогні", допомагала видавати однойменний молодіжний часопис, не полишаючи тісних зв'язків з українською молоддю в Перемишлі, вела працю в туристичному товаристві „Плай", гуртуючи українську молодь. У 1940-42 роках вона готує розвідників і сама бере участь в переході кордону, допомагає біженцям з України, які тікали від більшовицької неволі. Крім того, вона працювала в Українському центральному комітеті, з доручення якого в 1944 році провела у Криниці, на Лемківщині, вишкіл медичних сестер для Дивізії „Галичина".

З наближенням фронту вона перебралася до Баварії, де активно працювала серед української молоді, що з різних причин опинилася в Німеччині. За її активної участи в 1945 році, у Карльсфельді біля Мюнхену, відбувся Пластовий з'їзд, яким було відновлено діяльність Пласту. Під кінець 1947 року Цьопа переїхала до Великобританії, де започаткувала пластову працю, а у 1952 році оселилася в Торонто, де відразу включилася у працю Головного пластового проводу. У 1954 році на V зборі Союзу Українських Пластунів Цьопу було нагороджено Пластовим хрестом і вибрано Головною булавною пластунок.

На Другому Зборі КУПО, що відбувся у 1957 році, її було обрано заступником голови Головної пластової булави і головою Головної референтури виховної діяльности. Рівночасно вона очолювала Крайову пластову старшину Канади. Разом із відомим перемиським підприємцем Євгеном Борисом Цьопа у 1962 році провела акцію „Сарсель", в результаті якої зібрано велику суму грошей на видання „Енциклопедії українознавства". Від 1965 року Цьопа повністю віддається педагогічній діяльності, займає престижні посади в керівництві освітянського руху під патронатом Світового конгресу вільних українців.

Померла Кекилія (Цьопа) Паліїв 11 листопада 1969 року і була похована в Торонто, на цвинтарі Проспект. В пам'ять цієї визначної жінки українці в Торонто її ім'ям назвали „Рідну Школу" і 16-ий курінь УПЮ.

Ярослав Стех

НОВИНИ ПЕРІОДИКИ

„По церкві – вогонь!"

Військові спеціялісти вважали 233-ий Яворівський навчальний загально-військовий полігон на Львівщині найкращим в Европі. Їх можна зрозуміти: далеко не кожна европейська держава спроможна виділити під військові маневри 25 тисяч гектарів землі. Але історія цього полігону, викладена у червневому випуску „Журналу Об'єднання вояків і приятелів Другої дивізії УНА", складна і трагічна. Виявляється, до приходу сюди радянської влади на місці полігону були розташовані 122 населених пункти. Мешканці сіл, хуторів, слобід й уві сні не могли б передбачити того лиха, яке на них чекало. Багатьох з них було фізично знищено, тисячі вивезені до Сибіру і Казахстану.

Коли військам Варшавського договору знадобилася площа для спільних маневрів, кращої годі було й шукати. До 30 тисяч вояків одночасно виходили на яворівські поля. В колишні села прийшли танки. Ще й тепер можна тут побачити руїни церкви, в яку стріляли з гармат.

Часи ті відійшли, але полігон зберігся і тепер служить війську України. Начальником його став випускник Харківського танкового училища полковник Володимир Андрущенко. Про нинішні будні полігону, про інші новини військового життя докладно розповідає журнал, який редагує Володимир Васьків. Адреса редакції: 635 Evergreen Parkway, Union, NJ 07083.

Л.Х.

Попередні підсумки перепису населення України

Як повідомляла „Свобода" на початку червня, Державний комітет статистики України подав перші підсумки перепису населення, що відбувся 5 грудня 2001 року. Остаточні дані будуть опубліковані в грудні цього року. Згідно з попередніми підсумками перепису в Україні на 5 грудня 2001 року проживало 48 млн. 416 тис. осіб, з них у містах – 32 млн. 538 тис., в сільській місцевості – 15 млн. 878 тис. (відповідно 67 і 33 відсотки). За статевим поділом в Україні було 25 млн. 942 тис. жінок і 22 млн. 475 тис. чоловіків (54 і 46 відсотків). На день перепису Україна налічувала 454 міста, з яких 37 мали від 100 до 500 тис. мешканців, населення 9 міст перевищувало півмільйона мешканців, а п'ять міст мали більше мільйона.

Основні дані перепису в розрізі областей (в млн.)

	Число мешканців	*чоловіків*	*жінок*
Крим	2.0	0.9	1.1
Вінницька	1.7	0.8	0.9
Волинська	1.0	0.5	0.5
Дніпропетровська	3.5	1.6	1.9
Донецька	4.8	2.2	2.6
Житомирська	1.3	0.6	0.7
Закарпатська	1.2	0.6	0.6
Запорізька	1.9	0.9	1.0
Івано-Франківська	1.4	0.6	0.8
Київська	1.8	0.8	1.0
Кіровоградська	1.1	0.5	0.6
Луганська	2.5	1.1	1.4
Львівська	2.6	1.2	1.4
Миколаївська	1.2	0.5	0.7
Одеська	2.4	1.1	1.3
Полтавська	1.6	0.7	0.9
Рівненська	1.1	0.5	0.6
Сумська	1.3	0.5	0.7
Тернопільська	1.1	0.5	0.6
Харківська	2.9	1.3	1.6
Херсонська	1.1	0.5	0.6
Хмельницька	1.4	0.6	0.8
Черкаська	1.4	0.6	0.8
Чернівецька	0.9	0.4	0.5
Чернігівська	1.2	0.5	0.7
м. Київ	2.6	1.2	1.4
м. Севастополь	0.3	0.1	0.2

Ще можна дістати запрошення на свято у губернатора Нью-Джерзі

Комітет святкування Дня незалежности України у губернатора Джеймса МкГріві подає до відома, що вже – 700 осіб зголосилися до участи у святі.

Запрошення будуть вислані до зголошених. З різних місцевостей Нью-Джерзі запляновано 15 автобусів. Деякі з них вже заповнені, але у деяких є ще місця.

Якщо ви бажаєте поїхати автобусом на святкування 11-ої річниці Незалежности України у резиденції губернатора Джеймса МкГріві, „Drumthwacket" у Прінстоні, Н. Дж., просимо зголоситися на автобуси, що вирушать: з Нюарку – (від церкви св. Івана Хрестителя) – до Володимира Васькова (908) 688-5818; з Пасейку – (від церкви св. Миколая, вул. Президента) – до Івана Буртика (973) 779-4063; з Елізабет – (від церкви св. Володимира, при Грір і Гров вул.) – до Елисавети Яцусь (908) 241-8649; з Випані – (від церкви св. Івана Хрестителя на дорозі 10) – до Ярослава Куземчака (973) 644-4920; з Вайлвуду – (від „Парк Лейн Мотел", вул. Іст Крокус і Ошен Аве.) – до Нестора Олесницького (201) 286-5228. Чеки за автобуси просимо виписувати для Selfreliance Ukrainian American FCU". Якщо буде багато зацікавлених, замовимо більше автобусів.

Просимо зголоситися, щоб дістати запрошення і взяти участь у святкуванні на e-mail – Nolesnycky@ComCast Net або поштою і телефонічно до Божени Ольшанівської – Bozhena Olshaniwsky, 43 Midland Place, Newark, NY 07106. Тел.: (973) 373-9729.

Адреса резиденції губернатора МкГріві – Drumthwasket, 354 Stokton Street (Rt. 206) – на південь від центру Прінстону (Princeton). Паркувальна площа велика. Програма почнеться 24 серпня о 10-ій год. ранку.

Божена Ольшанівська

ПОДОРОЖІ

Найдавніша церква Збаража

В історичному місті Збаражі впродовж його багатовікової історії було багато храмів та два монастирі. Майже всі вони зникли, залишились лише храм Преображення Господнього (1600 р.) в Залужжі та церква св. Трійці в Чернихівцях, яка належить до найдавніших збережених святинь цього краю. Повз Чернихівці простелявся в минулому відомий „Чорний шлях", яким з Волині і Галичини вороги вели невільників до Криму і Туреччини.

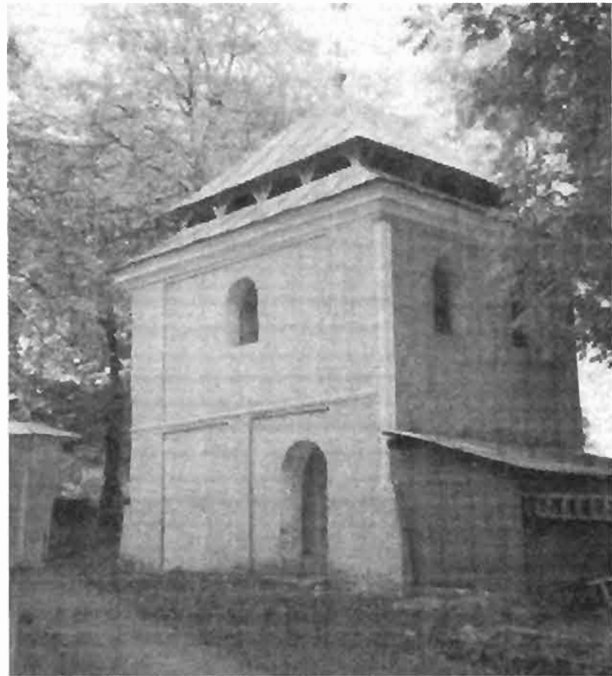
Оборонного стилю храм св. Трійці було побудовано в Чернихівцях 1340 року на пагорбі, відокремленому від гори Монастирської (Вселенської, Веселої) річкою Гнізною, серед мальовничої природи. Відомо, що храми в минулому були частиною природного оточення і не тільки не протистояли йому, а й доповнювали і возвеличували його.

Гора Весела вкрита з усіх боків рясним камінням із руїн велетенської давньої будівлі. Сліди вказують на те, що це було щось велике. Дуже багато господарств у Чернихівцях, Верняках і Старому Збаражі обведені мурами з каміння Вселенської гори.

У збірнику „Збаражчина" стверджується, що храми в Чернихівцях 1768 року і в Старому Збаражі 1810 року будувались з каміння від великої руїни на горі Веселій. В це важко повірити, насамперед тому, що храм св. Трійці в Чернихівцях побудовано 1340 року в оборонному волинському архітектурному стилі, а не 1768 року, коли потреба в такому будівництві оборонного характеру давно відпала. Правдивою частиною того переказу є те, що у XVIII ст. до храму св. Трійці в Чернихівцях добудували притвір при вході в церкву і, цілком можливо, що саме з каменю на Вселенській горі.

Храм св. Трійці був збудований як оборонна монументальна споруда. Товщина стін його сягає 1.5 метра. Він має вузькі вікна-бійниці, вівтар з округленою бійницею з правого боку, велику кількість потаємних ніш у верхній частині, підземні ходи під святинею, вузькі ковані двері. З південної сторони церкви також є двоповерхова дзвіниця – вузькі двері, вікна-бійниці, сходи, на яких не може розминутись двоє перехожих – все це свідчить про чисто волинський оборонний архітектурний стиль церковної споруди середини XIV ст. Про зазначену дату будівництва храму св. Трійці з дзвіницею свідчать і давні хрести місцевого кладовища-пантеону навколо святині. Вік окремих з них сягає 400 років. Остаточно було підтверджено вік святині в 30-их роках, за настоятельства в ній о. Василя Стадника, коли під час реставраційних робіт в церкві, у престолі, було знайдено первісний документ будови святині, в якому зазначено, що храм св. Трійці в Чернихівцях збудовано 1340 року.

Чому ж цей документ не було оприлюднено? Справа в тому, що 1702 року всі православні парафії епархії стали греко-католицькими, в тому числі і в Збаражі. Відтоді аж до 1946 року храм належав Греко-католицькій Церкві, тому його вік було зменшено з XIV на XVIII ст. Одночасно всю давню церковну утвар, включаючи Богослужбові книги, замінено на греко-католицькі.



Дзвіниця церкви св. Трійці (1340 р.).

Якась частина попередніх речей була передана до національного музею у Львові, коли Митрополит Андрій Шептицький заснував цю науково-культурну інституцію у місті Лева.

Храм св. Трійці в Чернихівцях ніби губився серед тогочасних лісових хащ на пагорбах. Одночасно він залишався першою оборонною спорудою перед Гнізною, за якою розтягнувся по горах Медобори захисний ланцюг з фортечних мурів і веж.

Хто був засновником храму, історія нам не каже, знаємо лише що перша писемна згадка про Чернихівці датується 1463 року, коли вони були власністю князів Збаразьких. Храм в якийсь спосіб був духовно пов'язаний з монастирем-скитом на Вселенській горі.

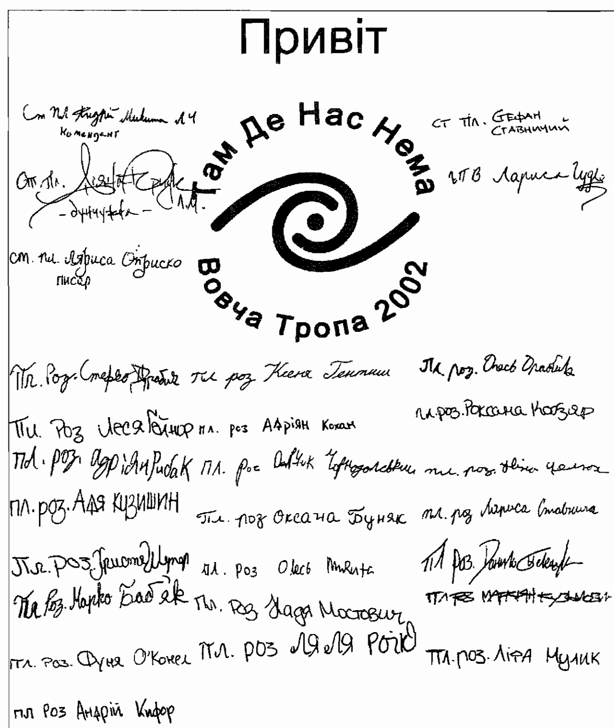
Автори спогаду „Чернихівці – українська Швайцарія" у збірнику „Збаражчина" помилково називають цей монастир василіянським. Насправді він таким не був, бо його сліди губляться задовго до Берестейської унії 1596 року. Цілком можливо, що цвинтар-пантеон започаткували ченці православного монастиря-скита на Вселенській горі, які, можливо, були ініціяторами будівництва храму 1340 року.

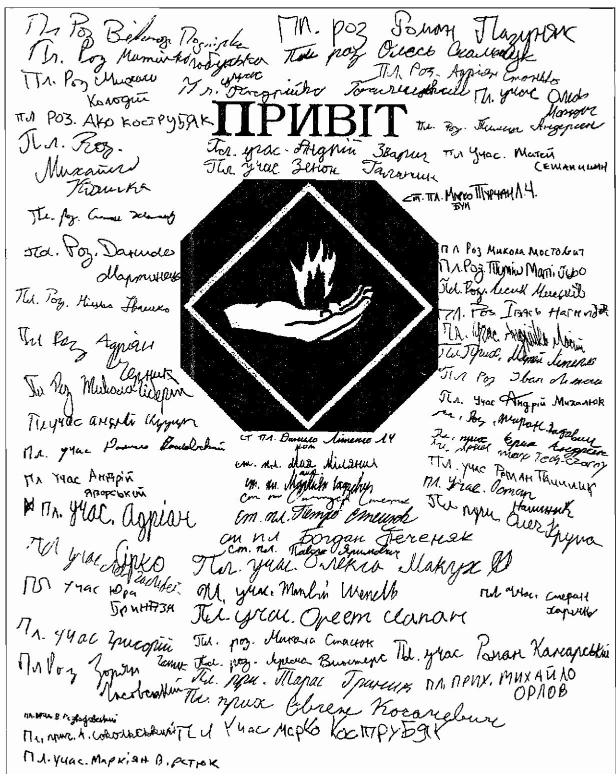
На окрему увагу заслуговує двоповерхова дзвіниця, яка в усі часи була оборонною спорудою. Останній оборонець – воїн УПА – загинув в ній в 50-их роках, під час нерівного бою з підрозділом НКВД. Сліди крові повстанця добре видніються на балках горішньої частини дзвіниці.

Храм св. Трійці в Чернихівцях належить до найдавніших збережених святинь не тільки історичного Збаража, а й всієї землі Волинської. Це – її архітектурна і мистецька перлина, яка постала в середині XIV ст. і збереглася всупереч всім кривавим грозам, що пролетіли над нашою землею.

Володимир Рожко,
історик-архівіст,
м. Луцьк

Привіти з літніх Пластових таборів











СПОРТ

Легка атлетика

Національна збірна команда України спортсменів-інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату і вадами зору виборола 28 липня на чемпіонаті світу з легкої атлетики 17 медалей, з них 8 золотих. На цих змаганнях, які проходять у французькому місті Ліль, українські спортсмени встановили два світових рекорди.

* * *

Дворазовий чемпіон Европи з бігу (кросу) Сергій Лебідь з Донецька (на фото праворуч) у забігу на 3000 м на четвертому турнірі „Золотої ліґи-2002" у Монте-Карло 19 липня встановив новий рекорд України, пробігши дистанцію за 7 хв. 35.06 сек. До фінішу С. Лебідь прийшов другим, після кенійця Бенджамина Лимо, який показав кращий у світі результат сезону (7.34.72).

Фото УНІАН



Велоспорт

Американець Ленс Армстронґ з команди „US Postal" вчетверте поспіль став переможцем престижної багатоденки „Тур де Франс". На останньому, 20-му етапі, він фінішував 28 липня на Єлисейських полях в Парижі в масі спортовців, але у загальному заліку його перевага була найбільшою.

Кращим з українців на „Тур де Франс" став Володимир Густов, який фінішував на 40-му місці. Сергій Гончар у підсумку став 65-им.

У зв'язку з трагедією на львівському летовищі Міжнародне жюрі Европейського мотоциклетного союзу відкпало чемпіонат Европи зі спідвею, що мав відбутися 28 липня у Львові.

Президент спортивного клюбу „СКА-Спідвей" Сергій Лятосинський повідомив, що змагання відбудуться пізніше, до жовтня цього року.

Плавання

На чемпіонаті Европи з водних видів спорту, який почався 25 липня у Берліні, у синхронних стрибках з 10-метрової вежі український дует Роман Володьков і Антон Захаров стали чемпіонами Европи.

Яна Клочкова стала чемпіонкою Европи на своїй коронній дистанції 400 метрів комплексним плаванням. Її результат 4,35.10 хв.

Стрільба з лука

На чемпіонаті Европи зі стрільби з лука 28 липня українці здобули дві бронзові нагороди у командній першості. Ще одну бронзову медалю виборола жіноча команда України, яка перемогла німецьку збірну у стрільбі з клясичного лука.

Гокей

Триває поповнення російської гокейної суперліґи за рахунок українських гокеїстів. Сергій Садій з „Донбасу" приєднується до свого колишнього одноклюбника Олега Тимченка в гокейному клюбі Твері. Помічником головного тренера фарм-клюбу „Локомотив" у Ярославлі став помічник головного тренера київського „Беркута" Анатолій Хоменко.

В гродненський „Нєман" відбули захисник Олексій Силаков і нападаючий Віктор Шишкін, які виступали в донецькому „Донбасі".

Футбол

Після змагань 5-го кола чемпіонату України серед команд вищої ліґи першість захопили донецькі „Шахтар" та „Металюрґ". Київське „Динамо" після програшу у Донецьку з рахунком 1:0 „Шахтареві" йде на третій позиції. Не використав можливості дніпропетровський „Дніпро", який у себе вдома не зміг перемогти олександрійську „Поліграфтехніку", зігравши внічию 1:1.

Варто відзначити чергову перемогу київського „Арсеналу", який лише в додані хвилини зумів вирвати три точки у грі з „Ворсклою".



Українські боксери Володимир (ліворуч) і Віталій Клички разом із дружиною Володимира Наталею 25 липня представляють свою нову книгу „Фітнес разом з нами" в Гамбурзі, Німеччина. Книга має 192 сторінки, її наклад – 500 тисяч примірників. Вона розповідає про тренування братів Кличків. Наталя Кличко написала розділ книги, присвячений тренуванням жінок. *Фото УНІАН*

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЬЮ- ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ на СОЮЗІВЦІ

(LABOR DAY WEEKEND)

Субота, 31 серпня 2002 р., о год. 10:00 ранку

Вправи – год. 9-та ранку

за ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК та ТРОФЕЇ і НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ у слідуючих конкуренціях для дівчат і хлопців:

Число конкур.	Вік – хлопці			Вік – дівчата	Число конкур.
1	13/14	100 м.	змінний	13/14	2
3	15 і вище	100 м.	змінний	15 і вище	4
5	10 і нижче	25 м.	довільний	10 і нижче	6
7	11/12	25 м.	довільний	11/12	8
9	13/14	50 м.	довільний	13/14	10
11	15 і вище	50 м.	довільний	15 і вище	12
13	10 і нижче	50 м.	довільний	10 і нижче	14
15	11/12	50 м.	довільний	11/12	16
17	13/14	50 м.	горілиць	13/14	18
19	15 і вище	50 м.	горілиць	15 і вище	20
21	10 і нижче	25 м.	горілиць	10 і нижче	22
23	11/12	25 м.	горілиць	11/12	24
25	13/14	50 м.	грудний	13/14	26
27	15 і вище	50 м.	грудний	15 і вище	28
29	10 і нижче	25 м.	грудний	10 і нижче	30
31	11/12	25 м.	грудний	11/12	32
33	13/14	100 м.	довільний	13/14	34
35	15 і вище	100 м.	довільний	15 і вище	36
37	10 і нижче	25 м.	метелик	10 і нижче	38
39	11/12	25 м.	метелик	11/12	40
41	13/14	50 м.	метелик	13/14	42
43	15 і вище	50 м.	метелик	15 і вище	44
			ГІНЦІ		
45	10 і нижче	4x25 м.	довільний	10 і нижче	46
47	11/12	4x25 м.	довільний	11/12	48
49	13/14	4x50 м.	довільний	13/14	50
51	15 і вище	4x50 м.	змінний	15 і вище	52

Змагуни (-ки) можуть брати участь в трьох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінцях. Гінці будуть устійнені клюбовими тренерами або представниками.

РЕЧЕНЕЦЬ ЗГОЛОШЕННЯ **до 21-го серпня 2002 року** на руки Марійки Бокало, провідника змагань. Реєстрації над басейном НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ. Вписове – 5 дол. від змагуна (-ки)

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ

....

Ім'я, прізвище: (по-англійськи)

....

(по-українськи)

....

Адреса

.... Поштовий Код ....

Телефон: (....................) .... Вік ....

Хлопець .... Дівчина ....

....

Клюб/Молодеча організація

Конкуренція .... Час ....

Конкуренція .... Час ....

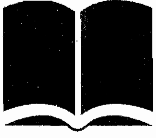
Конкуренція .... Час ....

....

Просимо вислати карту зголошення разом з вписовим (чек виписаний на „Ukrainian Sports Federation")

Maria Bokalo, 641 Evergreen Pkwy, Union, NJ 07083

Tel.: (908) 851-0617



КАТАЛОГ КНИЖОК
ВИПРОДАЖ

Автор і назва	Ціна в долярах
Академія Наук України. Інститут Економіки. Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє. Матеріяли Першого конгресу Міжнародної української економічної асоціяції (українською і англійською мовами). Київ, Наукова думка, 1993, стор. 356.	12.00
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 125.	3.50
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стор. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежності". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпег-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Знаки. 155 стародавніх українських вишивок. Видавництво „Соняшник", Київ, 1992 р. Великий формат. М. обкл. Стор. 72.	8.00
Камінський, Анатоль. На перехідному етапі. „Гласність, перебудова і демократизація на Україні". З передмовою Мирослава Прокопа. Мюнхен, 1990. стор. 624.	12.00
Кацавець Г. і Паламар Л. „Мова ділових паперів". Навчальний посібник для студентів. Київ, „Либідь", 1994 р., стор. 208.	5.00
Коссак Орест. Англо-український словник з інформатики та обчислювальної техніки. Словник містить понад 15,000 термінів з інформатики, комп'ютерних технологій та інженерії. Стор. 304. Тв. обкл.	11.00
Кошиць, Олександр. Спогади. Київ, видавництво „Рада", 1995 р. Тв. обкл. Стор. 385.	15.00
Міфи давньої Індії. Для старшого шкільного віку. Упорядкування, переказ із гінді, післямова Степана Наливайка. Малюнки Миколи Пшінки. Київ, „Веселка", 1992. Великий формат. Тв. обкл. Стор. 200.	15.00
Незабутні роки (1945-1950). Пам'яткове видання. Комітет колишніх учнів Української Реальної гімназії в Зальцбурзі. Тв. обкл. Нью-Йорк – Чикаго, 1987. Стор. 227	18.00
Бузиновський, Вячеслав. „Пригоди запорозьких скитальців". Повість та оповідання. Київ, видавництво „Дніпро", 1993 р. Тв. обкл. стр. 382	11.00
Останнім шляхом Кобзаря. Хронологія і дух походу-реквієму, присвяченого 130-річчю перепоховання Тараса Шевченка. Вступне слово Леоніда Кравчука – колишнього президента України. Великий формат. „Український Літопис", Тв. обкл. Київ, 1994 р. Стор. 279.	20.00
Сверстюк, Євген. Блудні сини України. Літературно-критичні статті і виступи автора, присвячених відродженню духовности й морально-естетичним проблемам. Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 255.	10.00
Слабошпицький Михайло. Українець, який відмовився бути бідним. Київ, видавництво „Рада", 1994 р. М. обкл. Стор. 174.	8.00
Словник української мови в малюнках. Загадки, прислів'я, скоромовки, фразеологія. Кольорові ілюстрації. Побільшений формат. Київ, „Освіта", 1995 р. Тв. обкл., стор. 415.	25.00
Танюк Лесь. Монологи. Театр, культура, політика. Харків, „Фоліо", 1994 р. М. обкл. Стор. 383.	12.00
Чос Володимир. Реальна власність. Усмішки. Гумор, сатира, сарказм висвітлює сучасне життя в Україні і спонукає читача до роздумів. Черкаси „Відлуння-плюс", 2000 р. М. обкл. Стор. 56.	2.50

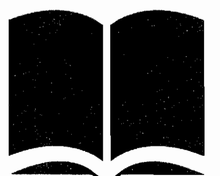
МИСТЕЦЬКІ АЛЬБОМИ

Акорди. Антологія української лірики від смерті Т. Шевченка. Упорядкував Іван Франко. (Репринтне видання). Київ, „Веселка", 1992р. Тв. обкл. стор. 343.	15.00
Неділко Микола. Альбом-монографія з 60 кольоровими репродукціями. Нью-Йорк – УВАН, 1983 р. Тв. обкл., стор. 182.	15.00
Михайлів Юхим. Його життя і творчість 1885 -1935. Книга-альбом. Видавничий фонд Владики Мстислава, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі. Нью-Йорк-Лондон -Париж-Торонто, 1988 р. Тв. обкл. Великий формат, стор. 233.	22.00
Сомко Надія і Сергій Макаренко. Альбом з кольоровими репродукціями. Східньо-Европейський дослідний інститут ім. В.К. Липинського. Тв. обкл. Великий формат, стор. 112	18.00
Сомко Надія. Скульптура і малярство. Альбом з 34 репродукціями. Асоціяція діячів Української культури АДУК-США. Тв. обкл.	12.00
Хмельковський Левко. „Мобілізовані на смерть". Видавництво „Стефанус", 2002 р. Стор. 80.	6.00
Хмельковський Левко. „1937. Книга-документ про репресії комуністичної доби". Видавництво „Стефанус". 2002 р. Стор. 196.	11.00

Ціни подані з пересилкою. Мешканці Нью-Джерзі повинні заплатити 6% стейтового податку.



Адреса: SVOBODA, BOOKSTORE
2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054





RUFCU direct™

Great Rates, No-fee Services, Free Checking, and Now...Free On-line Banking.

Check Our Financial Services and Attractive Rates

- Savings Accounts
- Share Draft & Checking
- Credit Cards
- Vehicle Loans
- Mortgage Accounts
- Signature Loans
- Business Loans
- Commercial Loans
- CD's & IRA's
- Investments
- Youth Accounts
- Direct Deposit
- Fund Transfers
- International Transfers
- Audio Response System
- Notary Service
- Translation Services
- Student Scholarships

What more could you ask from a financial institution? How about member ownership. Not only do you get the most attractive rates in town, as a member, you are an owner. And ownership does have its rewards.

In addition to earning interest on your deposits, you stand to earn dividends on your account. Plus, you benefit from a wide array of financial instruments and no-fee services, at rates unmatched by other banks.

More important, you can now do your banking online from just about any place in the world, free of charge! What better reasons to become a member of one of the most service oriented credit unions in the country. Join us to today! Call us or visit us online at *www.rufcu.org*.



Rochester Ukrainian Federal Credit Union
Serving Our Members' Financial Needs

Main Office	Capital District Branch
RUFCU Rochester	**RUFCU Albany**
824 Ridge Road East	1828 third Ave.
Rochester, NY 14621	Watervliet, NY 12189
Tel: (585) 544-9518	**Tel: (518) 266-0791**
Fax: (585) 338-2980	Fax: (585) 338-2980

Bank Online!
www.rufcu.org
e-mail: rufcu@frontiernet.net

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 – Audio Response Line: 585-338-2980



SPUTNIK GLOBAL TELECOM

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА НЕЗАЛЕЖНА АГЕНЦІЯ

ПРОДОВЖУЄ

DIAL ALL DAY FOR THE UNA!

Підтримуйте пресовий фонд The Ukrainian Weekly. Кожна ваша телефонна розмова через „Sputnik" дасть дотації на пресовий фонд. Надзвичайно дешеві місцеві і міжнародні ціни на приватні і бізнесові розмови. Без місячних оплат, без обмежень, без контрактів.

За інформаціями телефонуйте безкоштовно:

1-888-900-8543 або **(847) 298-5900**

ГОВОРИМО ПО- УКРАЇНСЬКИ



Smiles Unlimited DENTAL CENTER

Emil T. Kesler, D.D.S. Valentina M. Kesler, D.D.S.

Випускники Львівського та Нюйоркського університетів з досвідом роботи в Україні та Америці

косметичні пломби • коронки • містки • протези • відбілювання зубів • видалення зубів •лікування ясен.

Безболісне лікування зубів на високому професійному рівні.

Надаємо невідкладну допомогу при болі зубів.
Приймаємо всі види страхування. Доступні ціни.

Понеділок – п'ятниця: 8:30 ранку – 8:00 веч.
Субота: від 9:00 ранку до 1:00 по пол.

(908) 722-5511

60 South Main St., Manville, NJ 08835 (напроти „Fleet " банку)



ПОДАЙТЕСЯ НА ЛЬОТЕРІЮ „ЗЕЛЕНА КАРТКА".
Використайте шанс виграти одну із 55,000 віз на проживання в США.

* Ми гарантуємо, що Ваша аплікація буде зголошена в правильному часі до участи у візовій льотерії, що дасть Вам найкращий шанс виграти візу, але ми не гарантуємо, що Ви виграєте візу.

www•NationalVisaService•com
THE GATEWAY TO AMERICA™

БЕЗКОШТОВНІ ІНФОРМАЦІЇ * ГАРАНТОВАНА УЧАСТЬ В ЛЬОТЕРІЇ
Щоби одержати кольорову брошуру та інформації про аплікацію, заповніть купон і перешліть на нижче подану адресу.

ІМ'Я І ПРІЗВИЩЕ

АДРЕСА

МІСТО, КРАЇНА ПРОЖИВАННЯ, ПОШТОВИЙ КОД

Fax Toll Free to 866 VISA FAX or Call 888 USA VISA. Outside the U.S. Fax 202-298-5601 or Call 202-298-5600
4200 Wisconsin Ave., N.W., Washington D.C. 20016



КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЬЮ- ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ в пам'ять ЗЕНОНА СНИЛИКА на СОЮЗІВЦІ

Від 31 серпня до 2 вересня 2002 року

(LABOR DAY WEEKEND)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 2002

і за чаші

УНСоюзу, Союзівки, (в тому пропам'ятні чаші інж. Б. Рака, д-ра В. Гука, Я. Рубля і д-ра П. Харука), „Свободи", „The Ukrainian Weekly", Марії Душник і Константина Беня

та грошові нагороди, уфундовані Іваном Гинянським, власником фірми Віннер Форд

в поодинокій грі:

ЖІНОК (35 р. і вище),

ЧОЛОВІКІВ, СЕНЬЙОРІВ 35-44, 45-55 рр.

ЮНАЧОК, ЮНАКІВ 18 р. і нижче.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК

Зголошення до змагань враз із вписовим по $15.00 приймає:

MR. GEORGE SAWCHAK
724 Forest Ave., Rydal, PA 19046

до 26 серпня 2002 р. Зголошення одержані після 26 серпня 2002 р. не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Ю. Савчак, Ю. Попель, Ю. Грабець.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

СУБОТА, 31-го серпня — год. 8:30 ранку на Союзівці: зголошення всіх змагунів і змагунок до турнірової комісії і початок змагань. В цей час учасники турніру отримають інформації про час і місце своїх перших змагань і розподіл дальших змагань в поодиноких групах. В разі дощу, всі учасники турніру мусять прибути до головного будинку Союзівки, де отримають інформації про час і місце змагань.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційному листку. Учасники, які не зголосяться в назначений час змагань будуть дискваліфіковані.

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ

Просимо витяти та вислати разом з оплатою $15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

Чеки виписувати на: K.L.K. American Ukrainian Sports Club

....
1 Ім'я і прізвище

....
2. Адреса (по-англійськи)

....
3. Телефон

....
4. Дата народження

....
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь

....
6. Клюбова приналежність



YURI INTERNATIONAL

TRADE, TRAVEL, PARCEL SERVICE



Пакунки, авіаквитки, доляри, харчі, бандеролі, візи з Америки і Канади до: України, Росії, Білорусі, Молдови, Балтії, Польщі, Середньої Азії та Кавказу

- Запрошення до Америки, візи в Україну, продовження віз в Америці
- Відвозимо і зустрічаємо на летовищах Львова, Києва, Москви, Торонто і Нью-Йорку
- Допомагаємо полагодити еміграційні справи з „Green Card"
- Відправляємо пакунки з України до Америки і Канади

Відбираємо пакунки з кожного дому в Америці

Відеотрансфер PAL/SECAM – NTSC

Дзвінки в **Україну 16¢ за хвилину** • Дзвінки в **Росію 16¢ за хвилину**

13 Royal Palm Dr., Cheektowaga, NY 14225

(716) 685-1505 • Fax: (716) 685-0987

E-mail: Yuriinter@hotmail.com

• НА ПРОДАЖ •

Продається українська м'ясарня

з цілим обладнанням, в добрій околиці Кліфтону, Н. Дж.

Тел. (201) 376-0966

• ЗНАЙОМСТВА •

Самітня кароока киянка, 67 років, запрошує відвідати Київ одинокого американця чи канадця, 70 +, який хоче мати подругу-українку. Можливе заміжжя. Маю євро-житло в Києві та згідна на переїзд.

Тел.: 380-44-249-6541

Можу говорити та писати по-англійськи.

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму апартамент: 1 спальня, кухня, лазничка. Близько озера, є тенісовий корт. Ціна до узгіднення.

Тел.: **(845) 858-9950**

або **(845) 858-4419**

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"!

НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ

Передплата на рік лише 55 дол.



УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ІНК.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ЧИ ВАШІ ПЕНСІЙНІ ОЩАДНОСТІ ВТРАТИЛИ НА ВАРТОСТІ У НАСЛІДОК НЕСТІЙКОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ?

ЧИ ВИ ВТРАТИЛИ ОХОТУ ЧЕКАТИ НА КРАЩИЙ АКЦІЙНИЙ РИНОК?

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ, ЗБЕРЕЖІТЬ ВАШІ ОЩАТНОСТІ В УНСОЮЗІ!

УНСОЮЗ ПРОПОНУЄ: ТРАДИЦІЙНУ IRA, ROTH IRA, ІНШІ ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ

6% **У ПЕРШОМУ РОЦІ***

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ЗВЕРТАЙТЕСЯ НА ЧИСЛО

1-800-253-9862 дод. 3013

E-mail: Sales@unamember.com

АБО ДО ВАШИХ СЕКРЕТАРІВ

*відсотки можуть змінитися після першого року. УНСоюз гарантує 4% річно на п'ятирічних пенсійних грамотах.

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

Низькі Рати!

УНСоюз уділяє своїм членам по доступних відсотках Гіпотечні позички

*****MORTGAGES*****

Потелефонуйте сьогодні!

(800) 253-9862 дод. 3036

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Ощаджувати та позичати найкраще в



Для осягнення вашої мети треба діяти, не тільки мріяти!



САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union



108 Second Avenue New York, NY 10003

Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636

226 Uniondale Ave. Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097

32-01 31 Avenue, Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL **Visit our website: www.selfrelianceny.org E-mail: SRNYFCU@aol.com**

найвищі відсотки на різні ощадничеві конта

найнижчі відсотки на позичках

найкращі умови сплати позичок

Завжди конфіденційна, швидка, та чемна обслуга!

АДВОКАТ

ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК



КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна

Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID

1373 Broad St., Clifton, NJ 07013

(973) 773-9800

В ДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
незабутнього МУЖА, БАТЬКА й ДІДА

св. п.

д-ра ЮРІЯ КИШАКЕВИЧА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в церкві св. Івана в Пітсбурґу, Па., 10 серпня 2002 р.
о год. 7:30 ранку.

Про молитви за душу Покійного просить:

дружина – ТАТЯНА із
сином – РОМАНОМ,
донею – ХРИСТИНОЮ,
внуками, та
сестрою – ІВАННОЮ ІЛЬНИЦЬКОЮ



Ділимося сумною вісткою з родиною та знайомими, що 13 липня 2002 р., упокоївся в Бозі, на 98-му році життя в Нью-Йорку

бл. п.

ПЕТРО РАК

нар. в Біщі, повіт Бережани.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 18 липня 2002 р. в церкві св. Юра в Нью-Йорку. Тіло поховано на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені в смутку:
дочка – ОЛЬГА КАРАШ з чоловіком БОРИСОМ
внуки – СТЕПАН й АНДРІЙ
кузин – МИХАЙЛО
швагер – ПЕТРО з родиною
швагерка – АННА
дальша родина і знайомі в США, Канаді й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на Греко-Католицьку катедру в Києві.



Ділимося болючою вісткою з рідними та приятелями, що 18 липня 2002 р. по тяжкій недузі, відійшла у вічність, проживши 86 років, наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ і СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ з БАРАНОВСЬКИХ СКРОБАЧ

заслужена українська громадська та церковна діячка.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 22 липня 2002 р. в українській катедрі св. о. Миколая. Тлінні останки спочили в мавзолею на українському цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.

У глибокому смутку:
муж – СТЕПАН
доньки – ОКСАНА ЯЦКІВ з мужем ІГОРЕМ
– РОКСОЛЯНА ПОЛЮХОВИЧ з мужем ІВАНОМ
внуки – НАТАЛЯ СОРСІ з мужем АНЖЕЛОМ
– МАРКО ЯЦКІВ
– ТАМАРА ЯЦКІВ
– АНДРЕЙ ПОЛЮХОВИЧ
– АЛЕКСАНДЕР ПОЛЮХОВИЧ
– ЛАРИСА ПОЛЮХОВИЧ
правнук – АНЬО СОРСІ
брат – д-р РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ з родиною
сестри – АННА ПОМІРКО з родиною
– ОЛЕНА ІВАНИШИН з родиною
– ЛЮБА КОРОЛЬ з родиною
братова – ЛІНА БАРАНОВСЬКА з родиною
швагер – МИХАЙЛО СКРОБАЧ з дружиною
сваха – ЛІДА ПОЛЮХОВИЧ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Австралії та Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на будову патріяршого собору Воскресіння Христового у Києві.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ БОЛЮЧОЇ СМЕРТИ НАЙДОРОЖЧОЇ ДРУЖИНИ, ДОРОГОЇ МАМИ, ЛЮБОЇ БАБУСІ І МИЛОЇ СЕСТРИ

бл. п.

ЛЮБИ ЗІРКИ МАЛАНЧУК-ГАЛІВ

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені у п'ятницю, 16 серпня 2002 р.

у церкві св. Юра у Нью-Йорку, при 7 вул., о год. 8:30 ранку;
у семінарійній каплиці св. Василія у Стемфорді;
у церкві св. Йосафата у Воррен, Миш., о год. 9-ій ранку;
у церкві Чесного Хреста в Асторії, Нью-Йорк;
у соборі св. Софії у Римі і в катедрі св. Юра у Львові.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:
муж – МИКОЛА
дочка – ЛЕСЯ з мужем ТОМОЮ КЕРНІ й онуком ПЕТРОМ
син – ОРЕСТ з дружиною ЛАРИСОЮ
сестри – ОКСАНА МАЛАНЧУК і
– ОСИПА з мужем ХРИСТИЯНОМ ШАЛЕЙ з ІТЯНОМ і ТАРАСОМ
братова – МАРІЯ МАЛАНЧУК
ближча і дальша родина в США, Україні і Польщі.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає



ШКІЛЬНА РАДА ПРИ УККА
ділиться сумною вісткою з українською громадою, що
28 липня 2002 р. в Києві відійшов у вічність на 80-му році життя

бл. п.

мґр БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ

довголітній член керівних органів Шкільної Ради та директор
Рідної Школи у Вашінгтоні, активний член наукових
і громадських організацій.

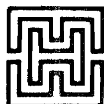
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в Києві та Івано-Франківську 2 та 3 серпня.

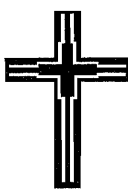
У глибокому смутку залишив:
дружину – ТЕТЯНУ
доньок – ІРЕНУ з чоловіком КЕНОМ
– МАРТУ з чоловіком ІВАНОМ
сина – РОМАНА з дружиною ХРИСТИНОЮ

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА ШКІЛЬНОЇ РАДИ

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
зі смутком повідомляє, що 27 липня 2002 р. в Києві відійшов у вічність





бл. п.

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ

довголітній член НТШ,
автор фундаментального покажчика змісту (Київ, 2001 р.)
до „Літературно-Наукового Вістника" за 1909-1932 рр.
та багатьох інших бібліографічних праць.

Родині висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА НТШ



Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 28 липня 2002 р., упокоївся в Бозі
наш найдорожчий і незабутній МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ

нар. 1 січня 1923 р. в Івано-Франківську.

ПАНАХИДИ відбудуться у Києві, Львові та Івано-Франківську.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться на цвинтарі в Княгинині, Івано-Франківськ.

Покійний був учасником бою під Бродами Дивізії Галичина та членом Першої Дивізії Української Національної Армії. Належав до Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка та УВАН. Був членом Товариства За Патріярхат та Шкільної Ради УККА. Покійний також був довголітнім учителем та директором Школи Українознавства ім. Тараса Шевченка у Вашінгтоні, Д.К., та відданим сином України.

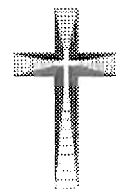
У глибокому смутку залишилися:
дружина – ТЕТЯНА
діти – ІРИНА з мужем КЕННЕТОМ
– РОМАН з дружиною ХРИСТЕЮ
– МАРТА з мужем ІВАНОМ
сестри – НАДІЯ з мужем о. протопресвітером БОГДАНОМ ЖЕЛЕХІВСЬКИМ та родиною
– МАРІЯ ЯСІНСЬКА-МУРОВАНА з мужем АНТОНОМ та родиною
– ЛІДІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ КЕЛЛЄРОМ
шваґер – МИРОСЛАВ КІРЖЕЦЬКИЙ з дружиною ЛІДОЮ та родиною
кузини – НАТАЛКА і ОМЕЛЯН ТАТУНЧАКИ з родинами
ближча і дальша родина в Україні, Казахстані і Америці.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів, родина просить складати пожертви в пам'ять Покійного
на слідуючі цілі: Броди Лев або Івано-Франківська „Станиславівська"
Державна Українська Ґімназія.

Brody Lev, c/o Mr. Ostap Zynjuk
12523 Montclair Drive
Silver Spring, MD 20904
USA

Tatiana Yasinsky (Gimnaziya,) c/o Mr. Ostap Zynjuk
12523 Montclair Drive
Silver Spring, MD 20904
USA



У глибокому смутку, повідомляємо родину, приятелів і знайомих,
що в суботу, 20 липня 2002 р., несподівано відійшла у вічність
на 87-му році життя, наша найдорожча Дружина, Мама, Бабуня і Сестра



бл. п.

СТЕФАНІЯ ФЕДОРОВИЧ

з КУНИНЦІВ

нар. 4 липня 1916 р. в Бєльску (Польща)

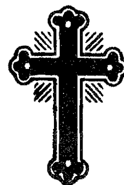
Похоронні відправи відбулися в українській католицькій церкві св. Димитрія
в Торонті, Канада. Тіло поховано на цвинтарі Park Lawn, Торонто.

Залишені у глибокому смутку:
чоловік – Василь
сини – Роман з дружиною Христею
– Орест з дружиною Лесею
– Зенон з дружиною Ліоною
внуки – Марко, Таня, Данилко, Ромко, Дарка, Адріяна, Александер
сестра – Лідія Дилинська з родиною
брат – Володимир Кунинець з дружиною Стефанією і родиною
та ближча і дальша родина в Канаді, Америці і в Україні.

Вічна Їй Пам'ять!

Замість квітів на могилу пок. Стефанії можна складати пожертви
на Українську Католицьку Церкву в Люрді, Франція, під адресою
L'Abbe Pryjma Wasyl
8 bis, rue de l'Ukraine
65100 LOURDES – France
або
на організацію „ПЛАСТ".







Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 23 червня 2002 р.
помер на 92-му році життя.

сл. п.

пл. сен. керівництва

ІВАН КОСТЮК – „АДЬЮТАНТ"

член 1 Куреня УПС ім. С. і О. Тисовських.

Бл. п. Іван Костюк народився 19 лютого 1909 р. в Хороброві на Сокальщині. В університеті у Львові отримав диплом хеміка-фармацевта.

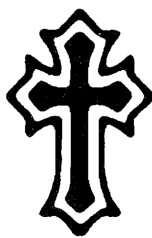
До Пласту вступив ще до його розв'язання. В Денвері в США цілий час був активний, як виховник в УПН, займав пости: станичного, голови станичної ради, референта фінансів. За його визначну діяльність отримав грамоту заслуги і св. Юрія в сріблі.

ПОХОВАНИЙ в Денвері 27 червня 2002 р.

Провід 1-го Куреня УПС ім. С. і О. Тисовських складає глибоке
співчуття синам бл. п. Івана: Зоряну, Хризанту і Олегу.

Вічна Йому пам'ять!

КУРІННА СТАРШИНА 1-го КУРЕНЯ УПС
ім. С. і О. ТИСОВСЬКИХ





В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ,
що припадає на 16 серпня 2002 р.,
відходу у вічність нашого невіджалуваного і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і БРАТА

св. п.

д-ра проф. ПЕТРА ҐОЯ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

- в церкві св. Юра в Нью-Йорку,17 серпня о год. 6-ій веч.;
- в Караганді – Казахстан, в церкві „Покрова Пресвятої Богородиці" о. Василій Говера;
- в Куритібі (Бразилія) в церкві „Молитовня Христа Чоловіколюбця", Владика Єфрем Кривий;
- в Ґримсбі (Онтаріо, Канада) в „Монастирській каплиці оо. Василіян" о. Віктор Сорока, ЧСВВ;
- в Люрді, Франція, о. Василь Прийма;
- в Бучачі в церкві „Вознесіння Чесного Хреста Господнього" о. Іван Майкович, ЧСВВ. Буде співати хор семінаристів;
- в родинному селі Михайлівці (Україна), в церкві „Святої Родини" о. Мирослав Петрущак;
- в Тернополі в церкві „Матері Божої Неустаючої Помочі" о. Ігумен Петро Федюк;
- в Тернополі в Катедральному соборі „Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці" о. Роман Кузьменко;
- парафіяльна церква в Зарваниці, о. Декан Дмитро Квич і о. Володимир Фірман, співатиме хор семінаристів;
- в соборі „Зарваницької Матері Божої" о. доктор Михайло Пастух і о. Володимир Топоровський. Буде співати хор семінаристів;
- Тернопільська вища духовна семінарія ім. Патр. Йосифа Сліпого, відправить о. ректор Митр. Василь Семенюк;
- в церкві „Вознесення" (Тернопіль), о. доктор Михайло Пастух і о. Митр. Василь Семенюк;
- в Коломиї св. Літургію відправить Владика Павло Василик, правлячий Архієрей Коломийсько-Чернівецької Єпархії;
- у Львові в соборі св. Юра;
- у Львові в храмі „Преображення Господа Нашого Ісуса Христа";
- у Львові в храмі св. Андрія;
- у Львові в церкві „Стрітення Господнього", о. Ігор Ковальчук;
- в Чернівцях в катедральному соборі „Успіння Пресвятої Богородиці",
- в Люблині (Польща) в церкві „св. Священо-мученика Йосафата" о. Богдан Панчак;
- в селищі Отинія, в УГКЦ св. Михаїла, відправить о. Василь.

За вічний спокій душі незабутнього Петра
просимо про Ваші молитви.

РОДИНА

У БОЛЮЧУ 25 РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

бл. п.

ІВАНА ВОЛОДИМИРА КОБЗЯРА

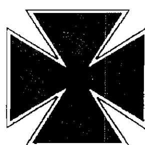
будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

17 серпня 2002 р. в наступних церквах:

св. Івана Хрестителя в Гантері, Н.Й.;
св. Юра у Львові;
отців студитів в Шевченківському гаю у Львові.

РОДИНА



Ділимося сумною вісткою зі шкільними товаришами із Станиславова, з друзями по зброї та українською громадою, що 17 липня 2002 р. відійшов у вічність в Sao Paulo Бразилія, наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ВУЙКО, КУЗИН



бл. п.

БОГДАН ЛЕВ БІЛИНСЬКИЙ

САС ТАРАСОВИЧ де СЛОТИЛО

нар. 7 вересня 1922 р. в Старому Самборі, Україна
син Ероніма – лісничого і Марії – вчительки.

Богдан, молодий юнак, по матурі в Станиславівській ґімназії, вступив до І-ої Української Дивізії, пережив цю страшну війну, дістався до Бразилії і пішов вирубувати ліси з тубильцями. В газеті оголосив розшук за родиною і віднайшов нас у Польщі, але батька вже не було, був заарештований в 1944 р. за приналежність до ОУН, а в 1950 р. помер на засланні. Богдан переїхав до Sao Paulo, включився до українського громадського життя, Пласту, Товариства „Бойківщина" і багато інших організацій. Був глибоко віруючий, щирий патріот, не жалів часу для української справи. Широко кореспондував. Заложив родину, дочекався внуків, на жаль в 1955 р. овдовів, а сам захворів на хворобу Паркінсона. Тяжко хворів понад 5 років під опікою доброї доньки Марусі. Якщо хтось зі знайомих Богдана, пригадає собі Його, прошу про добру згадку і хоч коротку молитву.

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ 18 липня 2002 р. в Sao Paulo, Brasil.

У глибокому смутку:

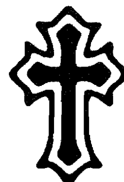
донька	– МАРУСЯ, Бразилія
сини	– капітан ПАВЛО з дружиною і дітьми, Бразилія
	– інж. ЮРІЙ з дружиною і дітьми, Бразилія
внуки	– АНЖЕЛЯ, ПАВЛО, ФРАНСІСКА, Бразилія
сестра	– ІРКА БІЛИНСЬКА-ТОМКІВ, США
сестрінка	– МАРТА, США
сестрінок	– адв. АНДРЕЙ з дружиною МАРТОЮ і дітьми ГАЛИНКОЮ і ЮРЧИКОМ, США
брат	– ЯРОСЛАВ, США
кузин	– д-р ВСЕВОЛОД ГОРДИНСЬКИЙ з родиною, Україна
кузинка	– ОКСАНА ХОРТ з родиною, Україна
кузин	– ІГОР КУЗИК з родиною, Польща.

В 40-ий ДЕНЬ, 26 СЕРПНЯ 2002 р.
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в католицькій церкві Непорочного Зачаття в Hamtramk, MI.

Сестра ІРКА



У глибокому смутку повідомляємо приятелів та знайомих, що з Волі Всевишнього в неділю, 21 липня 2002 р., несподівано відійшов у вічність на 35-му році життя, у Сейлем, Орегон, наш найдорожчий і незабутній
СИН, БРАТ, ПЛЕМІННИК, КУЗИН та ВУЙКО

бл. п.

ІВАН ТУРЧЕНЮК

Незмірним горем прибиті:

тато	– БОГДАН
мама	– ХРИСТИНА
сестри	– НАТАЛКА ТУРЧЕНЮК з дітьми НІНОЮ і НІКІ
	– ОДАРКА БЕҐЕЙ з чоловіком ЕВСТАХІЄМ та синами МАРКОМ і ЛЕСИКОМ
	– МАЛАНКА ТУРЧЕНЮК з чоловіком ПАТРИКОМ ГИҐИНЗ та дітьми ГАНУСЕЮ, ЛЕВЧИКОМ і ЛУКАСИКОМ
брат	– ДМИТРИК ТУРЧЕНЮК з дружиною ЛАРИСОЮ та донечкою ІРУСЕЮ
тітки	– СУЗАННА КАЗАНІВСЬКА з чоловіком ОРЕСТОМ і родиною
	– ҐАЛИНА ЩЕРБАНЮК з чоловіком ГРИГОРІЄМ і родиною
	– ОРИСЯ ТУРЧЕНЮК
дядько	– ТАРАС ТУРЧЕНЮК

ПАРАСТАС з ПАНАХИДОЮ відбулися в середу, 31 липня 2002 р., о год. 7:30 веч. в церкві св. Архистратига Михаїла у Дженкінтавн, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 1 серпня 2002 р., о год. 10-ій ранку в тій самій церкві. Тіло буде поховане на цвинтарі св. Діви Марії у Fox Chase, PA.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на добродійну фундацію його імени, виписуючи чеки на ЗУАДК
UUARC, Inc. Ivan Turcheniuk Foundation.